

Budget för 2020

med plan för 2021-2023

Kommunövergripande mål

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett attraktivt och tryggt Linköping

Linköping är den ekonomiska motorn i en växande region. Alla tar ansvar för varandra i en kommun som växer på ett socialt hållbart sätt. Organisationer och näringsliv ges förutsättningar att göra skillnad för ökad social sammanhållning och trygghet. I utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet. Helheten är i fokus när nya stadsdelar planeras och trafiksystemet utvecklas. Stadsmiljön är attraktiv och har en hög kvalitet där tillgänglighet för samtliga trafikslag också värnas och utvecklas. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt där fler får möjlighet att förverkliga drömmen om ett eget boende.

Ett klimatsmart Linköping

Linköping tar täten i miljö- och klimatarbetet som bygger på samsyn och långsiktighet. Därför är det självklart att Linköpings kommun står bakom Agenda 2030 och de globala målen för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Linköpings kommun är positiv till ny teknik och prioriterar miljö- och klimatarbetet med målet att Linköping ska bli koldioxidneutralt år 2025. Linköpings kommun värnar äganderätten och skogens betydelse för landsbygden och miljö- och klimatarbetet. Linköping har fantastisk natur med högt egenvärde som alla får ta del av.

Ett företagsamt Linköping

Linköpings ekonomiska utveckling är beroende av ett livskraftigt och mångfasetterat näringsliv och ett gott företagsklimat. Med välmående och framgångsrika företag har Linköping lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärdstjänster. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Näringslivets livskraft ökar genom goda kommunikationer med flyg, järnväg och bil med Linköping City Airport som en viktig regional funktion.

Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv

När Linköping växer och utvecklas ges kulturen, fritiden och idrotten utrymme i planeringen av nya och växande områden. Kultur-, fritids- och idrottslivet ger möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid, god hälsa, upplevelser och gemenskap. Det kommunala stödet till kultur stimulerar skapande och utövande som är tillgängligt för alla. Alla barn och ungdomar i Linköping ges likvärdiga förutsättningar att utöva sin idrott. Anläggningar för spontanidrott är tillgängliga, säkra och trygga miljöer.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

Stark gemenskap och människor i arbete

I Linköping går människor från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap. Jobb och välfärd prioriteras framför bidrag för en långsiktig hållbar utveckling. I Linköping söks alltid den kortaste vägen till att kunna försörja sig själv och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Linköpings kommun är, tillsammans med Arbetsförmedlingen och företag, en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, extratjänster, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Genom tydliga krav på ansträngning stöds individer att gå från bidrag till arbete och gemenskap.

Hög kunskap med skolor i framkant

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Alla elever har en bra skola där eleven möts av höga förväntningar, en trygg och lugn miljö samt får rätt hjälpmedel för att nå sin fulla potential. Kunniga och engagerade lärare arbetar i Linköpings skolor eftersom kommunen ligger i framkant inom skolutveckling. Familjer ser olika ut och har olika förutsättningar och önskemål, därför finns både flexibilitet och valfrihet i barnomsorgen. Mindre barngrupper med fokus på varje barns behov prioriteras högt.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunen som hos privata utförare är kostnadseffektiv och möter i hög utsträckning målgruppens behov. Kommunens verksamheter utvecklas ständigt genom prioriteringar, effektiviseringar och förnyelse för att säkerställa fortsatt kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda som sämre tider, det är god ordning och reda på ekonomin. Det finns ett långsiktigt tänkande där intäkter och kostnader är i balans över åren. Det möjliggör satsningar för att stärka och utveckla välfärdens kärnverksamheter. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans så att framtida kommuninvånare kan räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar. Investeringar i kommunens kärnverksamheter prioriteras för framtiden utan ökat skattetryck.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

Effektiv organisation med goda resultat

I Linköpings kommun bedrivs verksamhet av god kvalitet med Linköpingsborna i centrum. Sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter är centralt i planering, uppföljning och utvecklingsarbete. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Detta för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för kommunens invånare. Individuer, föreningar och företag bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Hållbar verksamhetsutveckling

I Linköpings kommun gynnar all verksamhetsutveckling en hållbar utveckling. De globala målen är ledstjärnor i arbetet där arbetet med minskad användning och utfasning av farliga ämnen är ett prioriterat område. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att säkerställa eller utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Attraktiv arbetsgivare

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Serviceyrken inom skola och omsorg stärker förutsättningarna för att utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna genom att befintlig personal avlastas och frigörs för att driva utveckling. Kommunens arbetsplatser präglas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor. Medarbetarna är ambassadörer som gärna rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Hållbar kompetensförsörjning

Linköpings kommun arbetar systematiskt med att attrahera, introducera, utveckla och behålla medarbetare för att säkra kompetensförsörjningen. Genom att organisera arbetet på nya sätt, använda digital teknik och hitta vägar för ett livslångt lärande skapas förutsättningar för att säkra resurser till den kommunala verksamheten. Nya metoder för att attrahera, utveckla och behålla kompetens i kommunen utvecklas för att möta framtidens behov av kompetens.

Budget för 2020 med plan för 2021-2023

Kommunens budget med plan för kommande tre år är det centrala dokumentet för att styra den kommunala verksamhetens inriktning och omfattning. Budgeten omfattar all kommunal verksamhet och beskriver de målsättningar och resultat som är prioriterade.

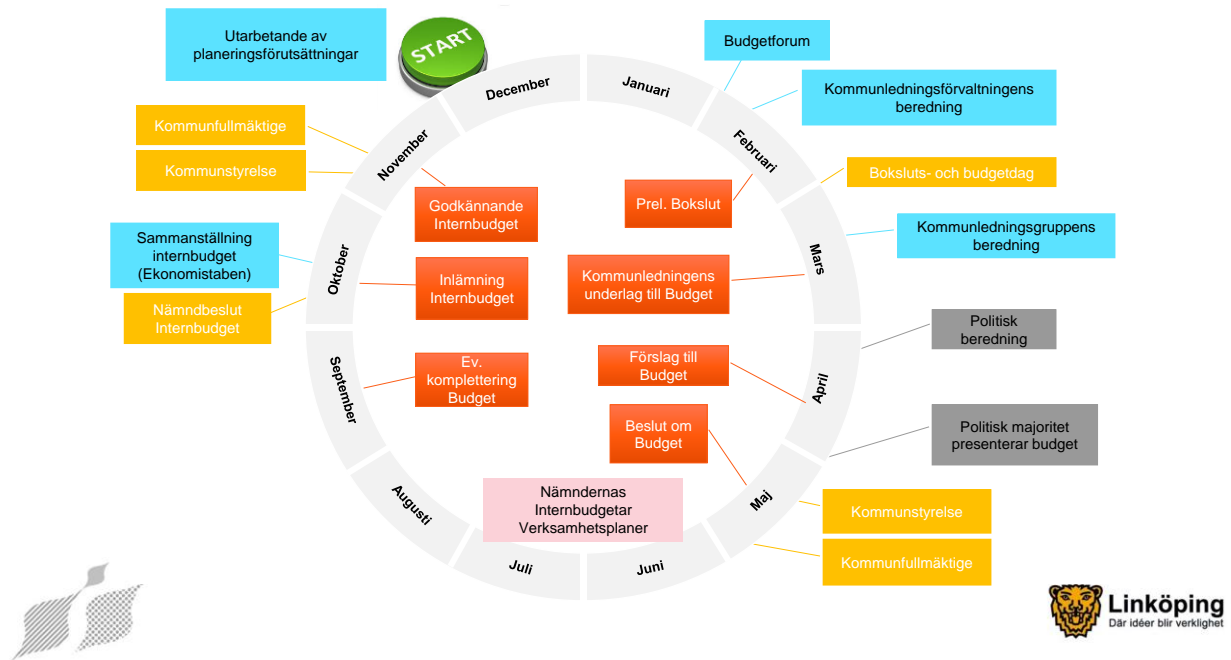
Ingångsvärden för kommunens budget är lagstiftning, reglemente, styrdokument, majoritetens politiska program samt aktuella planeringsförutsättningar utifrån ekonomi, demografi, statlig styrning och andra omvärldsfaktorer.

Det är Allians för Linköping (Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna) som tar fram budgetförslaget till fullmäktige. Den 28 maj beslutade kommunfullmäktige om budget för 2020 med plan för 2021-2023, då fastsläddes hur kommunens samlade resurser ska fördelas mellan nämnder och verksamheter utifrån politisk viljeinriktning och prioritering. Den politiska viljeinriktningen omsätts i budgeten till ekonomiska ramar, kommunövergripande mål och strategiska utvecklingsuppdrag för de olika nämndernas verksamhet de kommande åren. Budgetprocessen blir därigenom central för kommunens mål- och verksamhetsstyrning genom att tydliggöra nämndernas uppdrag och förväntat resultat.

Nämnderna arbetar fram en internbudget för 2020 med plan för 2021-2023 mellan juni och oktober utifrån kommunfullmäktiges budgetbeslut den 28 maj med anvisade ekonomiska ramar. Planen för åren 2021-2023 ligger till grund för nästkommande års budgetarbete. Förvaltningarna arbetar fram verksamhetsplan parallellt med framtagande av internbudget. Lokalförsörjningsplan/behov för kommande 10 års-period tas fram i samband med internbudgetarbetet och ligger till grund för uppdrag till Lejonfastigheter. Även för investeringar tas en 10-årig plan fram för de nämnder som har mer omfattande investeringsvolym. Därutöver tar förvaltningarna fram internkontrollplan, plan för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare, upphandlingsplan, objektsplan (PM3) samt personal- och kompetensförsörjningsplan i samband med internbudgetarbetet.

Den 19 november behandlar kommunstyrelsen och den 26 november kommunfullmäktige nämndernas internbudgetar för 2020 med plan för 2021-2023.

Årshjul för budgetprocessen

Vad innehåller ”Budget för 2020 med plan för 2021-2023

Budgeten är kommunens främsta verktyg för planering och styrning av kommunens verksamhet.

Den första delen av budgeten innehåller organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för budgetarbetet. Här beskrivs den formella styrningen och kommunens finansiella mål som ska säkerställa att Linköpings kommun tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Här anges även organisation, roller och ansvar.

Den andra delen ”Budget för 2020 med plan för 2021-2023”, anger vad den kommunala organisationen ska arbeta med och vad som ska uppnås under planperioden. Vad som ska uppnås formuleras i 13 kommunövergripande mål inom fem målområden – samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Verksamheten som kommunen bedriver ska utvecklas årligen för att nå de kommunövergripande målen under mandatperioden. I budgetens andra del redovisas även ekonomiska ramar och sammanställningar.

Det är Allians för Linköping (Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna) som tar fram budgetförslaget till fullmäktige.

Sammanfattning av budgeten

- Budgeten för 2020 utgår från 13 kommunövergripande mål.
- Budgeten innehåller 28 strategiska utvecklingsuppdrag till nämnderna som en del i den politiska viljeinriktningen för planperioden.
- Budgeten för 2020 är i balans.
- Kommunstyrelsen bedömer att målen för god ekonomisk hushållning – finansiella mål kommer att uppfyllas med budgeten för 2020.
- Skattesatsen föreslås oförändrat till 20,20 procent för 2020.
- Kommunen omsätter 10,7 miljarder kronor 2020.
- Nämndernas ramar utökas med sammanlagt 68 mnkr 2020 utöver de 151 mnkr i politiska satsningar som ramarna utökades med i budget 2019 med plan för 2020-2022. Bildningsnämndens ram utökas med ytterligare 8 mnkr och samhällsbyggnadsnämndens med 12 mnkr.
- Nämndernas ramar har även utökats för demografiska förändringar och räknats upp till 2020 års pris- och löneläge. För åren 2020-2023 finns kostnadsdämpande åtgärder så att det budgeterade resultatet är i balans. Verksamhetens nettokostnader har sammantaget ökat med 2,6 % jämfört med budget 2019.
- I budgeten finns resursmedel med 35 mnkr för 2020 som kan fördelas till nämnderna som tilläggsanslag efter beslut i kommunstyrelsen.
- I budgeten finns reservmedel för investeringar med 15 mnkr per år för att vid behov kunna utöka nämndernas investeringsramar under budgetperioden.
- I budgeten finns en reserv för strategiska markförvärv med 50 mnkr per år.
- Under eget kapital finns en resultatutjämningsreserv om 150 mnkr som kan användas för att vid behov kunna utjämna intäkter över en konjunkturcykel.
- I budgeten ingår bostadspolitiska medel/värdeöverföring från AB Stångåstaden med 66 mnkr för 2020.
- Skatteintäkterna har beräknats utifrån SKL:s prognoser.
- Investeringsramen är 380 mnkr netto för 2020 Avskrivningarna beräknas till 232 mnkr för 2020.
- I budgeten beräknas kommunen kunna finansiera 232 mnkr av investeringarna för 2020 utan att ta upp lån och att låna max 150 mnkr för att finansiera resterande investeringar.

Innehållsförteckning

Med ansvar för ekonomin skapar Alliansen rätt förutsättningar för morgondagens välfärd i Linköping	7
Styrning	8
Mål- och verksamhetsstyrning	8
Ekonomistyrning	8
Uppföljning.....	12
Organisation, roller och ansvar	14
Kommunfullmäktige.....	14
Kommunstyrelsen	14
Nämnder	15
Förvaltningsorganisation	16
God ekonomisk hushållning	16
Målavstämning för budget 2020	17
Förutsättningar för budgetarbetet.....	19
Linköpings finansiella förutsättningar – ekonomisk ställning	19
Jämförelser med andra kommuner – verksamhetens kostnader.....	24
Budgetförutsättningar	25
Övergripande planeringsförutsättningar	29
Budget för 2020 med plan för 2021-2023.....	31
Allians för Linköpings förord till budgeten	31
Politisk inriktning	37
Kommunövergripande mål och strategiska utvecklingsuppdrag	37
Prioriterade styrdokument	41
Budget för 2020 med plan för 2021-2023 – ekonomiska ramar och finansiering.....	42
Resultaträkning för budget 2020 med plan för 2021-2023	47
Budgetramar för nämnderna 2020 med plan för 2021-2023.....	48
Specifikation av förändringar av nämndernas ramar	49
Investeringsramar för budget 2020 med plan för 2021-2023.....	51

Med ansvar för ekonomin skapar Alliansen rätt förutsättningar för morgondagens välfärd i Linköping

Sveriges kommuner, så också Linköping, står inför betydande ekonomiska utmaningar framöver. Ett ökat utanförskap samt en växande grupp äldre, med stora omsorgsbehov, innebär att allt färre ska försörja alltfler. Då är det extra viktigt att kommunens resurser används ansvarsfullt samt att vi säkerställer att vi vare sig använder för lite eller för mycket pengar i verksamheterna.

Linköping har bättre förutsättningar än de flesta andra kommuner med en låg kommunalskatt, låg arbetslöshet, en stark ekonomi och välskötta bolag. Men för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi är det nödvändigt att noggrant föra en ekonomiskt ansvarsfull politik och hålla nere nettokostnadsökningarna för att vi ska kunna leverera en fortsatt hög kvalitet i barnomsorg, skola och äldreomsorg.

Trots långvarig högkonjunktur har utanförskapet bitit sig fast hos tusentals Linköpingsbor. Allians för Linköping fortsätter därför att investera för att fler ska få möjlighet till jobb och sysselsättning. Erfarenheter från andra delar av landet visar att den satsning på heltidsaktivering, som vi nu startar i Linköping, kortar etableringstiden och gör att fler får möjlighet att lämna långvarigt försörjningsstöd. När fler får ett jobb att gå till och kan visa sina barn att normen i vårt samhälle är att jobba och kunna försörja sig själv, bryts det sociala arvet och skapar istället hopp också för nästa generation.

Människors möjligheter ska inte begränsas av varifrån man kommer, var man bor eller vem man är. Alla – inte minst de barn som fått en tuffare start – ska få en chans att lyckas och här spelar skolan en viktig roll. Alltför många klarar i dag inte grundskolan och gymnasiet, med stor risk för att man långvarigt hamnar utanför både samhället och arbetslivet. I Linköping ska alla skolor ge elever en utbildning av hög kvalitet som ger bästa möjliga förutsättningar inför vidare studier och framtida yrkesval. För att nå detta mål behöver vi välutbildade, kompetenta och engagerade lärare. Allians för Linköping genomför därför satsningar på lärarlöner och heltidsmentorer så att lärarna får mer tid till att fokusera på sitt huvuduppdrag - att undervisa eleverna.

Under den senaste tiden har tyvärr har alltför många Linköpingsbor tvingats stå i kö till insatser som de bedöms ha rätt till. I värsta fall till och med köa för att överhuvudtaget utredas om de har rätt till insatserna. Det handlar om barn som far illa och funktionsnedsatta som har rätt till bostad enligt LSS. Allians för Linköping tar nu därför krafttag för att korta handläggningstiderna och satsar även på att tillskapa nya LSS-boenden.

Allians för Linköping intensifierar även arbetet med att klara målet om CO₂-neutralitet 2025. Allt vi gör inom klimatområdet nu och fram till 2025 kommer att syfta till att nå målet om koldioxidneutralitet. Motorn i vårt miljö- och klimatarbete är Tekniska Verken och genom de nya ägardirektiven till våra kommunala bolag blir det ännu tydligare att vi nu ökar ambitionerna i kommunens miljö- och klimatarbete.

Niklas Borg (M)
Kommunstyrelseordförande

Styrning

Linköpings kommun har ansvar för flera viktiga samhällsfunktioner. Kommunen har bland annat i uppdrag att tillhandahålla välfärd, service och tjänster. Kommunens har också en viktig uppgift att utveckla och upprätthålla ett väl fungerande lokalsamhälle. Vissa verksamheter har kommunen en skyldighet enligt lag att ansvara för och andra verksamheter bedriver kommunen frivilligt såsom verksamhet inom kultur, fritid och näringslivsutveckling.

Kommunfullmäktiges styrning tar sin utgångspunkt i kommunens uppdrag, styrdokument och majoritetens politiska program. I kommunens budget uttrycks den politiska viljeinriktningen genom kommunövergripande mål, strategiska utvecklingsuppdrag och prioriterade styrdokument samt genom nämndmål och nämndindikatorer från respektive nämnd.

Mål- och verksamhetsstyrning

Mål- och verksamhetsstyrningen ska stödja verksamheternas arbete med att nyttja resurserna effektivt och att tillhandahålla tjänster med god kvalitet. Kommunfullmäktige beslutar om majoritetens politiska program som beskriver den politiska majoritetens viljeinriktning. Utifrån programmet, kommunens uppdrag och förutsättningar fattar kommunfullmäktige beslut om kommunövergripande mål som är utgångspunkten när nämnderna skapar sina egna nämndmål och internbudget.

Uppföljningen ska visa måluppfyllelse för både nämnder och kommunen som helhet. Uppföljningen ska innehålla en analys över sambanden mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat samt vilka förbättringsåtgärder som verksamheten planerar för kommande år. Genom en uppföljning utifrån mål och resultat kan slutsatser dras för att förändra, förnya och förbättra kommunens verksamhet.

Kommunövergripande mål

I mål- och verksamhetsstyrningen formuleras prioriterade kommunövergripande mål inom fem målområden: samhälle, medborgare, ekonomi, verksamhet och medarbetare. Modellen för mål- och verksamhetsstyrning innebär att det finns en tydlig målkedja, från de kommunövergripande målen som fastställs av kommunfullmäktige och nämndmål till de aktiviteter som genomförs i verksamheterna. Styrning ska säkerställa att de kommunövergripande målen uppfylls, oavsett om verksamheten drivs i egen regi eller extern regi.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Strategiska utvecklingsuppdrag är särskilda uppdrag som nämnderna ska arbeta med under budgetperioden. De strategiska utvecklingsuppdrag har två karaktärer, det är dels utredningsuppdrag som ska återrapporteras till kommunstyrelsen och dels åtgärdsuppdrag där konkreta åtgärder i enlighet med uppdragen ska inarbetas i nämndernas internbudgetar och förvaltningarnas verksamhetsplaner genom nämndmål och förvaltningarnas aktiviteter. Uppdragen följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Styrdokument

Politiska styrdokument utgör tillsammans med kommunens uppdrag och politisk viljeinriktning grunden för planeringen av budgetåret. Prioriterade styrdokument är styrdokument som nämnderna särskilt ska prioritera under budgetperioden.

Nämndernas mål

Nämnder ska ha nämndmål som leder till att styrdokumentens viljeinriktning, de kommunövergripande målen som berör nämnden, strategiska utvecklingsuppdrag och nämndens uppdrag enligt reglementet uppfylls/verkställs. Nämndmål beslutas av styrelse och nämnder i målområdena samhälle, medborgare, ekonomi och verksamhet. Utifrån rollen som arbetsgivare beslutar kommunstyrelsen om nämndmål för samtliga nämnder i målområdet medarbetare.

Ekonomistyrning

En ekonomi i balans kräver kontroll på kostnader, att arbeta kostnadseffektivt och ändamålsenligt samt att kontinuerligt utveckla arbetssätt och leta efter best practice. Det är en förutsättning för att nå målen med de medel och resurser som finns tillgängliga. För att kunna bedriva en bra verksamhet förutsätts att det finns en god ekonomistyrning på alla nivåer. Långsiktig planering och en stabil ekonomi gör det möjligt att satsa offensivt, hantera nya förutsättningar och klara konjunkturväxlingar. På både kort och lång sikt är det av yttersta vikt att ha balans mellan intäkter och kostnader samt fokusera på driftkonsekvenser av investeringar och andra långsiktiga åtaganden.

Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Varor, tjänster och lokaler ska anskaffas affärsmässigt utifrån verksamheternas resursbehov och med miljömässigt och socialt ansvarstagande. Det ska finnas tydliga samband mellan resultat och resursåtgång. Skattepengarna ska användas för invånarnas bästa och alltid där de gör största möjliga nytta.

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser. För att uppnå en ekonomi i balans på alla nivåer i organisationen krävs budgeterade reserver och handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser. Budgetreserven behöver anpassas till osäkerhetsfaktorerna i respektive verksamhet. En reserv ökar förutsättningarna för att kunna hantera oförutsägbara händelse.

Mål för kommunens ekonomistyrning

Ekonomistyrning är en del i det totala styrsystemet och handlar, liksom all styrning, om att påverka agerandet i en viss önskvärd riktning.

- Ekonomistyrningsreglerna ska uppmuntra till ett sunt ekonomiskt agerande. Det innebär till exempel att alla ekonomiskt ansvariga ska handla med kommunens bästa för ögonen, vilket kan medföra att nyttan för den totala ekonomin ibland måste gå före den enskilda enhetens bästa.
- Målet är att kommunens resurser ska användas på ett effektivt sätt. För att nå dit handlar det om att:
 - Precisera ansvar och roller
 - Planera och budgetera verksamheten
 - Fortlöpande redovisa ekonomi och verksamhet enligt tillämpliga lagar, regler, rutiner med mera
 - Följa upp om ekonomin och verksamheten utvecklas enligt plan
 - Vidta korrigerande åtgärder vid befarade avvikelser

Konflikt mellan mål och medel

Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. Det innebär att tillgång till ekonomiska och andra resurser sätter gräns för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning.

I de fall det finns en tvingande lagstiftning som innebär en skyldighet för kommunen att göra utbetalningar eller svara för kostnader är det möjligt att överskrida medelsramen. Berörd nämnd är dock skyldig att snarast anmäla detta till kommunstyrelsen.

Åtgärdsplaner vid oplanerade underskott

Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.

Tillämpningsanvisningar för investeringar, förhyrningar och stora projekt

Varje nämnd som har en mer omfattande lokalförhyring eller investeringsverksamhet ska ha en 10-årig lokalförsörjningsplan och en 10-årig investerings och lokalplan som ska vara avstämd mot översiktsplanen. Även konsekvenser för kommunens framtida driftkostnader ska redovisas.

I budgeten beslutas om en nettoinvesteringsram för respektive nämnd för den närmaste fyraårsperioden.

Särskilda anvisningar för större projekt

För större investeringar och projekt ska beslut fattas i en särskild ordning antingen av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige innan ett projekt påbörjas. Investeringens omfattning avgör beslutsinstans.

Innan några utredningsinsatser påbörjas, ska ett utredningsbeslut fattas. Handlingen ska samrådas med kommunstyrelsen genom kommunledningsförvaltningen. Därefter ska ett särskilt inriktningsbeslut fattas. Som underlag för inriktningsbeslutet ska bland annat en beräkning finnas av investeringens ekonomiska konsekvenser.

Innan igångsättning ska slutligen ett genomförandebeslut fattas.

Större investeringar och förhyrningar ska följas upp i delårsrapporter och verksamhetsberättelser.

När ett genomförandeprojekt är färdigställt ska en slutredovisning lämnas till nämnden. Nämndens verksamhetsberättelse för det gångna året ska innehålla en redovisning av samtliga investeringar/förhyrningsprojekt som har slutredovisats under året, med en sammanfattning av innehållet.

Exploatering för bostäder och verksamheter

Exploateringsverksamhetens årliga resultat budgeteras i resultaträkningen men då intäkterna avräknas mot den kalkylerade kostnaden och bokförs löpande när en tomt avyttras varierar nettoresultatet mellan åren. Exploateringsverksamheten budgeteras i 2020 års budget med ett överskott om 45 mnkr och även i plan för 2021-2023 med ett årligt överskott om 45 mnkr.

Lokalförsörjning

Kommunens lokaler ska vara kostnadseffektiva, ändamålsenliga och ha en låg miljöpåverkan. De ska vara attraktiva, trygga och säkra samt anpassade för den verksamhet som bedrivs.

Varje nämnd/förvaltning ansvarar för de lokaler som behövs för verksamheten, men kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samlade lokalförsörjningsprocess.

För att det övergripande arbetet med planering av lokalförsörjningen för hela kommunen ska fungera på ett effektivt sätt, ska varje nämnd/förvaltning varje år redovisa en tioårig rullande lokalförsörjningsplan. I lokalförsörjningsplanen ska nämnderna redovisa volymer och lokalbehov. Nämnderna/förvaltningarna redovisar planerade investeringar och avvecklingar enligt investeringsplan. Detta för att kommunstyrelsen ska få en samlad bild av hur olika förändringar i lokalbeståndet påverkar kommunens totala lokalanvändning och lokalkostnader.

Kommunfullmäktige beslutade under våren 2018 att ge Lejonfastigheter ett utökat uppdrag när det gäller hela kommunens lokalförsörjning, vilket kommer att påverka arbetet med nämndernas lokalförsörjningsplaner. Arbetet med planering och organisering utifrån det utökade uppdraget pågår. Tanken är dock att Lejonfastigheter från och med 2020 ska ta ett helhetsgrepp när det gäller att lösa nämndernas lokalbehov. Kommunens nämnder ska från år 2020 enbart ha en part att vända sig till med sitt lokalbehov. Lejonfastigheter kan sedan tillgodose detta behov genom att erbjuda egna lokaler eller genom att hyra in lokaler från andra hyresvärdar. För att detta arbetssätt ska kunna genomföras är inriktningen att Lejonfastigheter har huvudansvaret när det gäller framtagandet av kommunens samlade Lokalförsörjningsplan. Kommunens nämnder ansvarar för den första delen av planen, det vill säga, inventering av befintliga lokaler och beskrivning av kommande lokalbehov. Lejonfastigheter ska sedan ta fram själva planen för hur nämndernas lokalbehov ska lösas. Arbetssättet kommer att kräva ett tätt samarbete mellan nämnder och Lejonfastigheter. Definitiva ansvarsgränser är ännu inte klarlagda, processarbetet kommer att pågå under 2019. Det innebär att nämnderna har ansvar för att lokalförsörjningsplanerna som tas fram för budget 2020 med plan för 2021-2023 görs i nära samarbete med Lejonfastigheter.

Upphandling och inköp

Linköpings kommun ska genom strategiska överväganden i upphandlings- och inköpsprocessen driva samhällsutvecklingen i en hållbar riktning och bidra till en effektivare användning av gemensamma resurser.

Enligt upphandlings- och inköpspolicyn är målet för Linköpings kommuns upphandling den goda affären, vilket uppnås genom att i upphandlingar ta hänsyn till kvalitet, uppföljning, kostnad, miljö, social hänsyn, innovation och vårda konkurrensen. Anskaffning ska baseras på en helhetssyn där kommunens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

Nämnderna ska ta fram årliga upphandlingsplaner. Utifrån de politiska målen tar nämnden fram relevanta krav per upphandlingsområde som sedan ställs i upphandlingarna. Förvaltningarna ansvarar sedan för att tillsätta kravställare och att verksamheten känner till och använder de avtal som upphandlats. För att säkerställa att de krav som ställts i upphandlingarna också levereras är det viktigt att uppföljning sker. I samtliga upphandlingar ska det därför finnas en uppföljningsplan i enlighet med Rutiner för inköp och upphandling i Linköpings kommun.

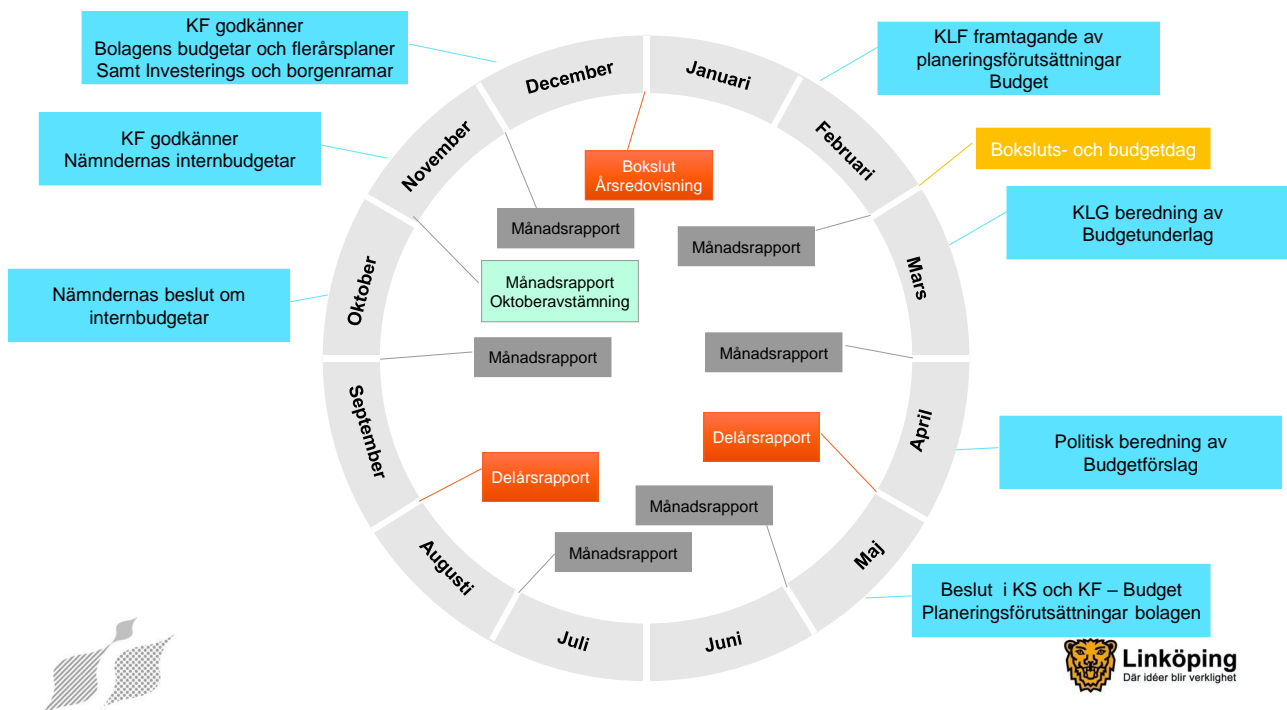
Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna kommunens upphandlingsverksamhet. I det ingår att leda och utveckla processen för inköp och upphandling i syfte att stödja nämnderna och förvaltningarna i deras uppdrag.

Uppföljning

Kommunen följer upp och analyserar mål, verksamhet och ekonomi löpande under året. Genom en uppföljning utifrån mål och resultat kan slutsatser dras för att ta fram planer och aktiviteter för fortsatt utveckling. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar. Rapporteringen uppåt i kommunen har ett värde för att säkerställa en kostnadseffektiv verksamhet och god ekonomisk kontroll.

Den kontinuerliga uppföljningen utgör en del av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna. Uppföljning, och därigenom uppsikten, genomförs även genom exempelvis informationsöverföring vid möten mellan kommunstyrelse/kommundirektör och nämnder/förvaltningschefer. Uppsikten ska genomföras proaktivt och innehålla en bedömning av att nämnden bedriver sin verksamhet effektivt och ändamålsenligt.

Årshjul för kommunens uppföljningsprocess

Den kontinuerliga uppföljningen för kommunkoncernen omfattar:

- månadsrapporter
- delårsrapporter per den 30 april, 31 augusti samt den 31 oktober
- årsredovisning
- finansrapporter
- nämndernas internkontrollrapporter
- jämförelser med andra kommuner, bland annat genom deltagande i Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK)
- bolagens uppfyllelse av det kommunala uppdraget
- bolagen och förbunden ingår i delårsrapporterna per den 30 april, den 31 augusti samt i årsredovisningen

I delårsrapporterna och årsredovisningen uppmärksammas kommunstyrelsen särskilt på de avvikelser som de bör följa med anledning av uppsiktsplikten. I årsredovisningen beskrivs hur kommunstyrelsen arbetat med uppsiktsplikten under året.

Internkontroll

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Nämnderna ska upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga, de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

Varje nämnd ska varje år anta en internkontrollplan som är en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Internkontrollplanen ska fastställas efter genomförd väsentlighets- och riskbedömning. Med utgångspunkt från väsentlighet- och riskbedömningen väljs de processer/delprocesser/rutiner som ska tas med i kontrollplanen. Förvaltningarna genomför internkontrollen utifrån nämndens beslutade internkontrollplan samt kommunens regler och anvisningar. Av planen ska minst framgå:

- Vilka rutiner/processer/system samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- Kontrollmetod
- Vem som är ansvarig för kontrollen
- Genomförd riskbedömning

Nämnderna ska i sina internbudgetar kortfattat redovisa innehållet i internkontrollplanen och bifoga planen med nämndens internbudget. I nämndernas verksamhetsberättelser ska en kortfattad återrapportering göras av nämndens internkontrollrapport och hela rapporten ska läggas med som bilaga.

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod enligt kommunallagen 5 kap 3§ anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Kommunfullmäktige antog 2016 program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare. Under 2019 kommer ett program för mandatperioden 2018-2022 arbetas fram. Av gällande programmet framgår bland annat, att varje nämnd ska med fullmäktiges program som grund utarbeta en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp under året. Uppföljningen görs i huvudsak av två skäl:

- som kontroll av att ett uppdrag utförs i enlighet med uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal
- som ett led i att utveckla verksamheten i syfte att skapa utrymme för nya och förbättrade tjänster

Kommunen har en bred uppföljning av den upphandlade verksamheten, dels på systemnivå (uppföljning av strategisk måluppfyllelse) och på leverantörsnivå (avtalsuppföljning). Uppföljning på systemnivå har till syfte att säkerställa att skattemedlen använts på bästa sätt för befolkningen och att de politiska målen uppnåts. Uppföljning på leverantörsnivå har till syfte att följa upp det som leverantören har åtagit sig att göra i enlighet med avtalsvillkoren. Uppföljningen ska utgå från de mål och den riktning som angivits av kommunfullmäktige och nämnder samt de krav som ställts i förfrågningsunderlag och avtal. Nämndernas uppföljningsplan ska säkerställa att de mål och den riktning som angivits av nämnder och kommunfullmäktige följs upp i den löpande verksamhets- och avtalsuppföljningen.

I delårsrapporter, verksamhetsberättelser och internkontrollrapporter ska nämnderna återrapportera resultatet av avtal- och verksamhetsuppföljningen, det vill säga, den sammantagna bedömningen med slutsatser och eventuella förbättringsförslag. Inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktspflicht rapporterar sedan styrelsen till fullmäktige hur nämnderna utfört sin uppföljning och vad som är de viktigaste resultaten av denna.

Organisation, roller och ansvar

Den politiska organiseringen i styrelse och nämnder syftar till att möta strategiska utmaningar, stärka kommunens förmåga att hantera omvärldsförändringar och prioriteringar avseende de kommunala verksamheterna. Det politiska arbetet i styrelse och nämnder ska därför präglas av långsiktig och strategisk utveckling, omvärldsbevakning samt samverkan både inom den kommunala organisationen och med externa parter.

Uppdrag och ansvarsfördelningen för de politiska organen framgår av kommunens reglemente. Det är de politiska företrädarnas uppgift att ange ambitionsnivå och prioriteringar, besluta om mål och inriktning på kort och lång sikt, fördela resurser och följa upp resultat i förhållande till de uppsatta målen. Förvaltningsorganisationens uppgift är att bereda och verkställa de politiska besluten. Hur detta ska ske regleras bland annat i delegationsordningar och i kommunens styrdokument.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige, kommunens högsta beslutande organ, beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt såsom program, policies, mål och regler samt organiserar den kommunala verksamheten i kommunstyrelse, nämnder, bolag och kommunalförbund. Fullmäktige beslutar om kommunens budget och skattesats. Genom budgeten fastställs hur kommunens samlade resurser ska prioriteras mellan olika nämnder och verksamheter. Härigenom har budgeten en central funktion för planering och styrning av den kommunala verksamheten. Fullmäktige anger i samband med budget även uppdrag och kommunövergripande mål för kommande år och följer upp dessa. Fullmäktige fastställer delårsrapporter och årsredovisning, beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen och nämnderna och väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ett övergripande ansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen ska också utöva uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund. Kommunstyrelsen återrapporterar till fullmäktige.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen 6 kapitlet ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunens företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i. Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs.

Styrelsen ska inom kommunen svara för:

- uppsikten över kommunens och kommunkoncernens samlade ekonomi
- uppsikten över övriga nämnders verksamhet
- uppsikten över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i kommunallagen 10 kap. 2–6 §§, och
- uppsikten över sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt innebär att styrelsen aktivt ska informera sig om att nämnderna bedriver sin verksamhet enligt kommunfullmäktiges beslut och riktlinjer, att lagar och förordningar följs och att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker.

Kommunstyrelsens beredning

Kommunstyrelsens beredning ansvarar för styrelsens politiska ärendeberedning.

Kommunstyrelsens strategiska utskott

Kommunstyrelsens strategiska utskott har till uppgift att hålla sig informerad om och diskutera det långsiktiga och strategiska arbetet avseende:

- övergripande långsiktiga och strategiska frågor samt
- budget- och flerårsplaner.

Nämnder

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige. Nämnderna ansvarar för den verksamhet som fullmäktige fastställt genom kommunens reglemente samt utifrån fullmäktiges program, policies, regler, budget och beslut i övrigt eller vad som följer av gällande lagstiftning.

Respektive nämnd skall upprätta internbudget inom fullmäktiges beslutade budgetram. I internbudgeten ska nämnden ange mål, indikatorer och målvärden för nämndens ansvar och bidrag till de kommunövergripande målen. Efter att fullmäktige godkänt nämndernas internbudgetar i november kan nämnderna göra omfördelningar mellan nämndens verksamheter dock med beaktande av fullmäktiges beslut. För investeringar erhåller nämnderna ett årligt nettobelopp i form av nettoinvesteringsram. För enstaka investeringar av större omfattning eller som av annan anledning är av principiell betydelse, fastställs en ram för respektive investering.

Nämnderna ansvarar också för att:

- nämndmålen följs upp och utfallet rapporteras i enlighet med fastställda rutiner och tidplaner
- genomföra intern kontroll som stöd för en effektiv verksamhet
- mätning och redovisning av resultat och effekter av genomförd verksamhet görs i enlighet med de krav som olika statliga myndigheter har
- kostnads- och kvalitetsjämförelser görs med andra organisationer

Samtliga nämnder ska månadsvis följa upp verksamhet, resultat och ekonomi inklusive prognos för helår samt vidta erforderliga åtgärder vid avvikelser. Vid avvikelser från fastställd budget och planer ska nämnderna vidta erforderliga åtgärder och rapportera detta till kommunstyrelsen. Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar inom ram. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. Vid behov ska nämnden justera internbudget så att verksamheten kan bedrivas inom fastställd ram.

Figur 1 Nämndsorganisation

Förvaltningsorganisation

Kommundirektören är kommunens högste verkställande tjänsteman och är chefernas chef, vilket innebär chefskap för förvaltningscheferna och en rätt att ge dem uppdrag. Kommundirektören är ytterst ansvarig för den samlade förvaltningsorganisationen och ska säkerställa att verksamheten drivs och utvecklas professionellt. I kommundirektörens ansvar ligger att säkerställa att förvaltningscheferna beaktar kommunövergripande frågor och perspektiv. Kommundirektörens uppdrag regleras i kommundirektörsinstruktionen.

Förvaltningschef ansvarar gentemot aktuell nämnd för beredning och verkställighet inom ramen för nämndens delegationsordning. Förvaltningscheferna har det yttersta ansvaret för förvaltningens verksamhet, ekonomi och personal.

I förvaltningschefens uppdrag ingår att aktivt bidra till kommunens övergripande utveckling, att företräda kommunen som helhet intern och externt, samt att främja öppenhet, kommunikation och samarbete mellan kommunens förvaltningar.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget. I budgeten ska de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges.

Linköpings kommun har definierat god ekonomisk hushållning som:

- God ekonomisk kontroll
- God finansiell ställning
- Kostnadseffektiv verksamhet

Varje generation ska själva bära kostnaderna för den service de konsumerar. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen för såväl verksamhet som ekonomi. Som underlag för denna styrning bör nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer samt inom den egna organisationen. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen.

Nämnderna skall genomföra intern kontroll för att säkerställa styrsystemet och att rätt saker görs på rätt sätt.

Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Ett positivt resultat be-

hövs för att kunna egenfinansiera investeringar som överstiger årets avskrivningar. Om kommunen lånar till investeringar finns risk att ränta och amortering kommer att tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet i resultaträkningen.

Linköpings kommunkoncern har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en välskött och stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats. Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunkoncernen som hos externa utförare är kostnadseffektiv. Verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt på såväl strategisk som operativ nivå. Kommunens verksamheter utvecklas kontinuerligt för god kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda tider som sämre tider och ska ha en god ordning på ekonomin. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans för att framtida kommuninvånare ska kunna räkna med god kvalitet på verksamhet, service och anläggningar. Investeringar för framtiden prioriteras.

Målavstämning för budget 2020

Kommunstyrelsen bedömer att målen för god ekonomisk hushållning – finansiella mål kommer att uppfyllas med budgeten för 2020.

Kommunstyrelsen kommer att följa upp målen för målområde ekonomi med indikatorer i delårsrapporten per den 31 augusti samt årsredovisningen.

Indikatorer för målområde ekonomi

Kommunövergripande mål: Kostnadseffektiv verksamhet

Mål Beskrivning	Indikator	Källa	2017	2018	Mål- värde 2019	Mål- värde 2020	Mål- värde 2021	Mål- värde 2022	Mål- värde 2023
Kostnadseffektiv verksamhet Optimera verksamhetens nytta i relation till kostnaderna.	Verksamhetens nettokostnad/skatt och finansnetto	ÅR	96,8%	97,3%	100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%	Mindre än 100%
	Personalkostnader + externt köpta tjänster för kärnverksamhet/ verksamhetens bruttokostnad	ÅR	70,7%	71,7%	Mindre än 70%	Mindre än 70%	Mindre än 70%	Mindre än 70%	Mindre än 70%
	Lokalkostnader och kapitalkostnader/verksamhetens bruttokostnad	ÅR	13,3%	13,5%	Mindre än 12%	Mindre än 12%	Mindre än 12%	Mindre än 12%	Mindre än 12%
	E-handelstrohet (%)				90%	95 %	95 %	95 %	95 %

Kommunövergripande mål: Hållbar ekonomi

Mål Beskrivning	Indikator	Källa	2017	2018	Mål- värde 2019	Mål- värde 2020	Mål- värde 2021	Mål- värde 2022	Mål- värde 2023
God ekonomisk kontroll Goda resultat och stabil ekonomi.	Resultat	ÅR	320 mnkr	237 mnkr	0 mnkr	Större än 0	Större än 0	Större än 0	Större än 0
	Soliditet	ÅR	61,6%	62,3%	Större än 50	Större än 50	Större än 50	Större än 50	Större än 50
	Procentuell avv. Kommunövergripande mål: Hållbar ekonomi avvikelse budget och utfall, nämnderna	ÅR	0,8 %	2,5 %	Mindre än 1 %	Mindre än 1 %	Mindre än 1 %	Mindre än 1 %	Mindre än 1 %
God finansiell ställning Finansieringen av välfärden skjuts inte till kommande generationer.	Skuldsättning per invånare	ÅR	0 kr	0 kr	Max 900 kr				
	Betalningsberedskap inkl. checkkredit (antal månadsutbetalningar)	ÅR			1 månad	1 månad	1 månad	1 månad	1 månad
	Externt placerade pensionsmedel	ÅR	1 723 mnkr	1 680 mnkr	1 750 mnkr				

ÅR = kommunens årsredovisning. Pensioner redovisas enligt fullfonderingsmodellen.

Förutsättningar för budgetarbetet

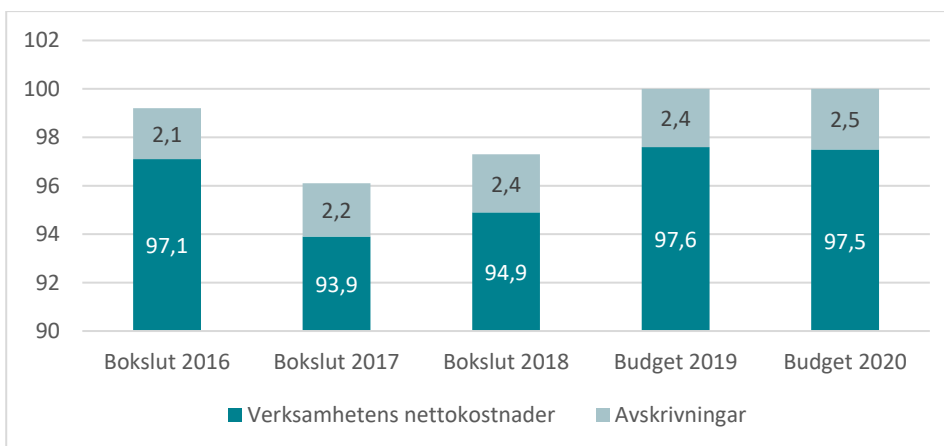
Linköpings finansiella förutsättningar – ekonomisk ställning

Linköpings kommunkoncern har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats.

Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna med egna medel och har inga lån men kommer troligen att låna till investeringarna under 2020. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en balans mellan intäkter och kostnader. Ett mått på en sådan balans är driftkostnadsandelen, det vill säga verksamhetens andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och då Linköping finansierar en del av verksamheten med det positiva finansnettot räknas även det med. I budgetförslaget uppgår andelen till 100 procent. Andelen måste vara lägre än 100 procent för att resultatet ska kunna bidra till att finansiera de investeringar som överstiger avskrivningarna med likvida medel. Föreslagen investeringsram för år 2020 är 360 mnkr. Investeringsnivån överstiger avskrivningarna som beräknas uppgå till 232 mnkr för 2020. För att behålla en oförändrad likviditet skulle resultatet behöva uppgå till mellanskillnaden. I budgetförslaget föreslås mellanskillnaden finansieras med lån.

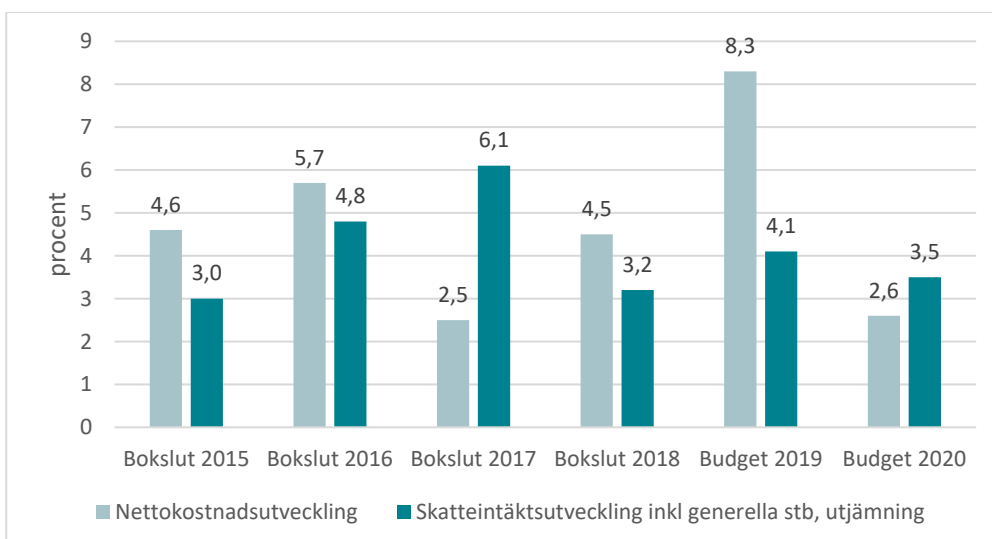
Verksamhetens andel av skatteintäkter och finansnetto i procent

För att behålla en fortsatt god ekonomi bör inte verksamhetens kostnader öka snabbare än finansieringen i form av skatteintäkter och statsbidrag under en tidsperiod. För åren 2015 och 2016 ökade verksamhetens nettokostnader mer än skatteintäkterna bland annat på grund av stora inanspråktagande av markeringar. Förbättringen 2017 beror bland annat på överskott för reserv för demografi, löner, resursmedel samt för ersättningen från Migrationsverket. För 2018 ökade verksamhetens nettokostnader återigen snabbare än skatteintäkterna.

För 2020 beräknas nettokostnaderna öka med 2,6 procent och skatteintäkterna med 3,5 procent jämfört med 2019. Att nettokostnaderna ökar mindre än skatteintäkterna beror ökningen var stor 2019 och delvis finansierades med tillfälliga finansiella intäkter istället för skatteintäkter. För att budgeten ska vara i balans 2020 har kostnadsdämpande åtgärder vidtagits.

Skatte- och nettokostnadsutvecklingen

Årets resultat

Årets resultat i budgeten för 2020 uppgår till 0 mnkr. Nämndernas ramar utökas med sammanlagt 68 mnkr 2020 utöver de 151 mnkr i politiska satsningar som ramarna utökades med i budget 2019 med plan för 2020-2022. Bildningsnämndens ram utökas med ytterligare 8 mnkr och samhällsbyggnadsnämndens med 12 mnkr.

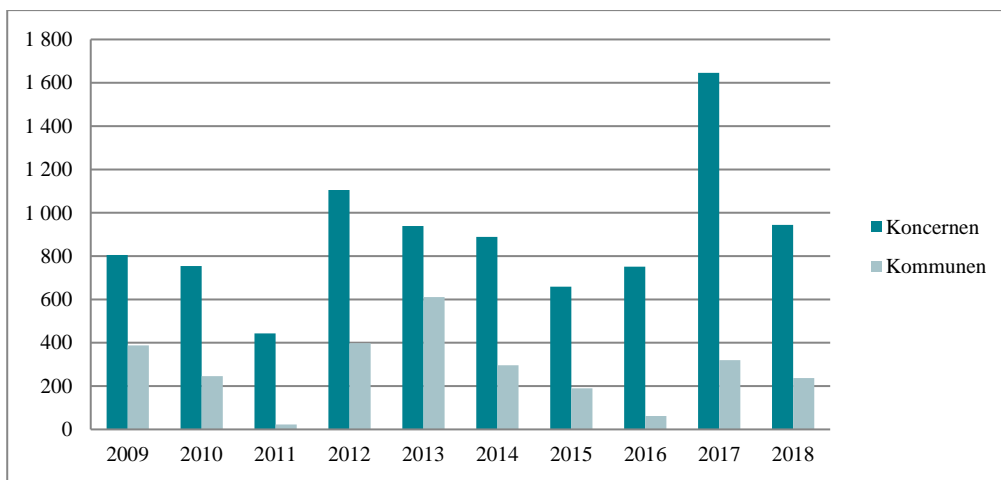
Nämndernas ramar har även utökats för demografiska förändringar och räknats upp till 2020 års pris- och löneläge. För åren 2020-2023 finns kostnadsdämpande åtgärder så att det budgeterade resultatet är i balans. Verksamhetens nettokostnader har sammantaget ökat med 2,6 % jämfört med budget 2019, se diagram ovan.

Årets resultat 2018 för kommunkoncernen var positivt och uppgick till 944 mnkr vilket motsvarar 6,3 procent av kommunkoncernens bruttokostnad. För kommunen var årets resultat för 2018 också positivt och uppgick till 237 mnkr vilket motsvarade 2,3 procent av verksamhetens bruttokostnad.

I budgeten för 2020 uppgår omsättningen till cirka 10,7 miljarder vilket är en ökning jämfört med 2019.

I diagrammet nedan redovisas bokslutsresultaten för de tio senaste åren (2009-2018) för kommunkoncernen och kommunen. I resultaten ingår samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda enligt den så kallade fullkostnadsmodellen. Senast kommunen redovisade ett underskott var 2004.

Koncernens och kommunens resultat efter finansiella poster 2009–2018, belopp mnkr

Låg skattesats

För 2019 är Linköpings skattesats 20,20 procent och i budgeten är den oförändrad även år 2020. Linköping har lägst skattesats i Östergötland. I tabellen nedan redovisas jämförelser av skattesats med några större kommuner. Inkomstutjämningen gör att Linköpings skatteintäkter endast påverkas marginellt av de egna invånarnas skattekraft (de beskattningsbara förvärvsinkomsterna).

Skattesats för kommun och landsting i några jämförbara kommuner, procent

Kommun	Skattesats kommun 2019	Skattesats region 2019	Skattesats totalt 2019
Eskilstuna	22,02	10,83	32,85
Gävle	22,26	11,51	33,77
Helsingborg	20,21	11,18	31,39
Jönköping	21,64	11,76	33,40
Linköping	20,20	10,70	30,90
Lund	21,24	11,18	32,42
Norrköping	21,75	10,70	32,45
Umeå	22,85	11,30	34,15
Uppsala	21,14	11,71	32,85
Västerås	20,36	10,88	31,24
Örebro	21,35	11,55	32,90

Budgetföljsamhet

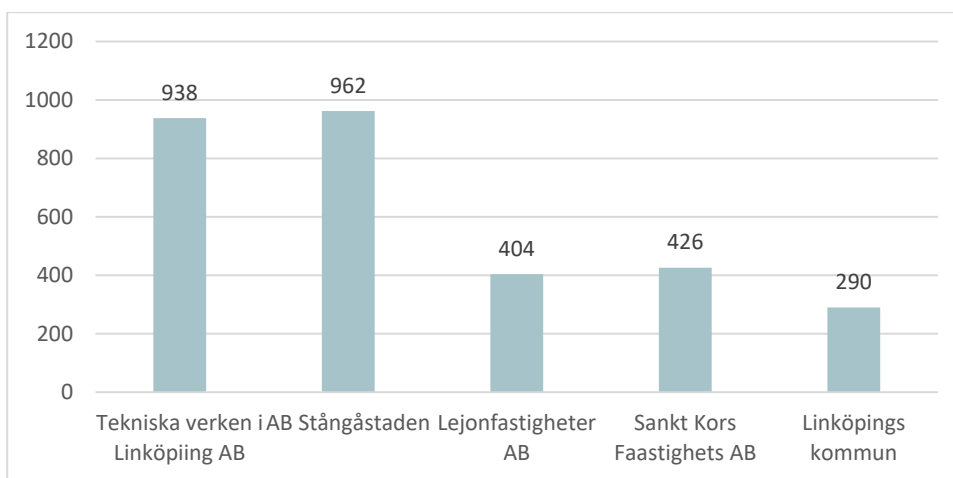
En förutsättning för en ekonomi i balans i kommunen är en god budgetföljsamhet i nämndernas verksamhet. För 2018 redovisade nämnderna ett sammanlagt överskott jämfört med budget på 224 mnkr, vilket motsvarar 2,7 procent av nämndernas samlade budget.

Finansiering av investeringar

Kommunkoncernens nettoinvesteringar uppgick för 2018 till 2,8 miljarder kronor (efter elimineringar) vilket är en ökning jämfört med bokslut 2017 då de uppgick till 2,6 miljarder kronor. För 2018 översteg investeringarna avskrivningarna med 1,6 miljarder kronor, kommunkoncernen ökade trots det soliditeten.

Kommunens nettoinvesteringar uppgick för 2018 till 290 mnkr och överstiger avskrivningarna med 97 mnkr. Investeringsramen för år 2019 är 360 mnkr. Investeringsnivån överstiger avskrivningarna som beräknas uppgå till 215 mnkr för 2019. För år 2020 är investeringsramen 380 mnkr. Investeringsnivån överstiger även för 2020 avskrivningarna som beräknas uppgå till 232 mnkr. I budgetbeslutet ingår att max 150 mnkr lånas under 2020 för att finansiera resterande investeringar.

Nettoinvesteringar för kommunen och de största bolagen i kommunkoncernen, prognos 2018 belopp mnkr

Kommunens nettoinvesteringar har under flera år kraftigt överstigit avskrivningskostnaderna. Linköpings kommun har inga lån och hittills har investeringarna kunnat finansieras med egen likviditet. Linköpings kommun står dock inför kraftigt ökade investeringar och lokalförhyrningar vilket måste beaktas i den ekonomiska planeringen. Nämnderna kommer att ta fram 10-åriga lokalförsörjningsplaner och investeringsplaner i samband med arbetet med internbudget 2020.

Soliditet

Soliditet mäter kommunkoncernens långsiktiga betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är viktigt att ha en stabil soliditet för det ger en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap för framtiden.

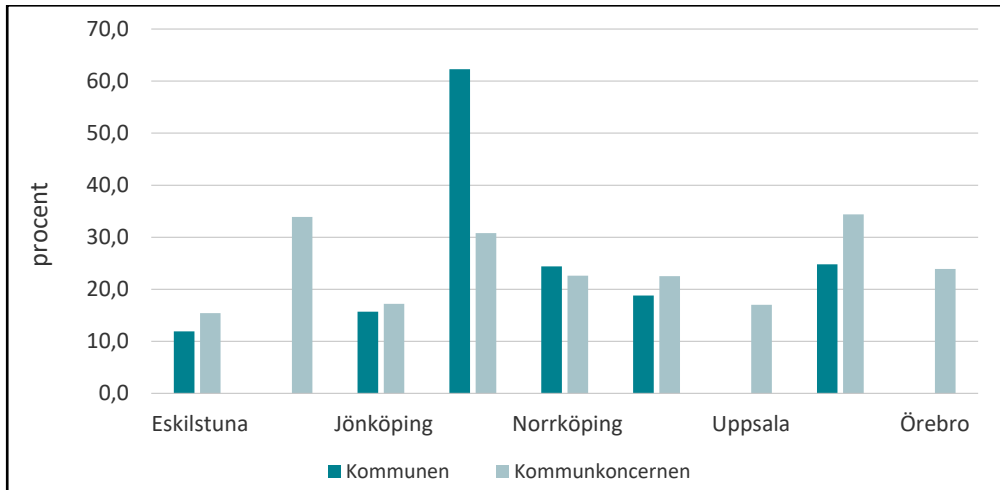
Kommunkoncernens soliditet uppgick till 30,8 procent 2018 (inklusive samtliga pensionsåtaganden) vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsberedskap. Soliditeten har ökat med 0,9 procentenheter jämfört med föregående år. Kommunkoncernens soliditet har successivt ökat under de senaste åren.

Soliditet, inklusive samtliga pensionsåtaganden

Soliditet, procent	2014	2015	2016	2017	2018
Soliditet, kommunkoncernen	27	28	29	30	31
Soliditet, kommunen	61	63	62	62	62
- exkl. pensionsskuld intjänad före 1998	78	79	75	76	77

Linköpings kommun hade hög soliditet i jämförelse med de andra större kommunerna vilket bland annat beror på att kommunen inte äger verksamhetsfastigheterna. Kommunkoncernens soliditet avviker dock inte nämnvärt från de andra större kommunkoncernernas.

Jämförelse soliditet år 2018, procent inklusive samtliga pensionsåtaganden, kommun respektive kommunkoncernen

Likviditet

För kommunen uppgick likviditeten den 31 december 2018 till 56 mnkr. I rådande ränteläge betalar kommunkoncernen en inlåningsavgift när placeringen på bankkontot överstiger 100 mnkr. Kommun har en checkkredit på 600 mnkr som utgör betalningsreserv. Kommunen har inga lån.

Placeringar för framtida pensioner

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2018 till 1,7 miljarder kronor. Det motsvarar 100 procent av pensionsskulden som är intjänad från och med 1998 samt 40 procent av pensionsskulden som är intjänad före 1998. De externa placeringarna kommer att underlätta finansieringen av framtida utbetalningar.

Linköpings finansiella profil jämfört med andra kommuner

Linköpings kommun ingår tillsammans med sju andra jämnstora kommuner (Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Uppsala, Västerås, Örebro samt Södertälje) i ett system för kommunala jämförelser, där de ingående kommunerna utifrån ett antal finansiella nyckeltal jämförs med varandra i form av ett spindeldiagram för att få fram en finansiell profil för respektive kommun. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal som speglar respektive kommuns finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att kunna jämföras mellan olika kommuner.

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen.

De fyra perspektiven är Långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Samtliga värden är redovisade i relation till de andra kommunernas värden. En förändring kan alltså antingen bero på att den egna kommunen har förändrat sina värden eller att de övriga kommunerna har ändrat sina värden.

Samtliga värden är redovisade i relation till de andra kommunernas värden. En förändring kan alltså antingen bero på att den egna kommunen har förändrat sina värden eller att de övriga kommunerna har ändrat sina värden. Värdena 2016 har korrigerats i och med att Södertälje har kommit med från och med 2017.

Den heldragna linjen visar de poäng som Linköpings kommun fått för de olika perspektiven. För respektive nyckeltal får den bästa kommunen 5 poäng och den svagaste kommunen 1 poäng. Den streckade ringen i mitten av diagrammen visar genomsnittet för jämförelsekommunerna. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt.

Jämfört med de övriga kommunerna har Linköpings position förbättrats för 2018. Sju av åtta nyckeltal ligger på eller över medelvärdet varav tre av dessa mått ligger i topp i jämförelse med de övriga kommunerna. Linköping har, trots en sämre resultatutveckling än jämförelsekommunerna, ett gott ekonomiskt läge.

Jämförelser med andra kommuner – verksamhetens kostnader

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden väsentligt utifrån strukturella olikheter. Sådana olikheter är exempelvis åldersstrukturen, invånarnas sociala bakgrund, elevernas programval i gymnasieskolan med mera.

Vid beräkning av kostnadsutjämnningen som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan Sveriges kommuner beräknas kommunvisa referenskostnader för vissa verksamheter. Referenskostnaden är den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur. Den kan också beskrivas som den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämnningssystemet.

Vid kostnadsjämförelser mellan kommuner är det lämpligt att jämföra avvikelse mellan kommunens verkliga kostnad och den beräknade referenskostnaden för verksamheten. Referenskostnad beräknas för verksamheterna förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt LSS. En negativ avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är lägre än vad strukturen motiverar. Linköping avviker mest när det gäller äldreomsorg där kostnadsnivån är 16,4 procent lägre än vad strukturen motiverar. För individ- och familjeomsorg har kommunen istället 9,4 procent högre kostnader än vad strukturen motiverar.

Avvikelse mot referenskostnad år 2017 (tabellen uppdateras under våren)

Avvikelse mot referenskostnad, procent	Eskilstuna	Helsingborg	Jönköping	Linköping 2016	Linköping 2017	Lund	Norrköping	Umeå	Uppsala	Västerås	Örebro	Belopp mnkr Linköping
Fritidshem	-33,9	-17,9	16,7	28,7	22,7	41,3	-5,0	38,2	-19,8	-9,0	-7,6	49,5
Förskola	3,2	1,3	11,3	0,2	2,3	4,9	-0,4	11,9	-6,8	-5,3	4,6	23,5
Grundskola	-9,4	-5,4	-7,2	6,8	5,5	7,8	-3,1	-2,0	-7,7	-11,1	-1,6	91,6
Gymnasieskola	-1,8	-5,3	1,0	-1,7	0,4	-14,2	-4,7	7,5	-6,4	-0,2	-2,8	2,1
Individ- och familjeomsorg	16,2	-1,5	12,6	10,0	9,4	-14,2	6,9	9,7	-0,5	12,4	9,0	66,7
LSS	-3,4	-2,1	3,3	-7,9	-6,6	1,9	-0,5	-1,3	-0,7	-3,7	-1,6	-49,6
Äldreomsorg	0,4	-21,4	7,1	-17,8	-16,4	14,1	2,6	13,5	4,4	-8,0	10,6	-241,0
Totalt (exkl. LSS)	-1,2	-8,5	3,9	-0,5	-0,1	5,7	0,0	8,4	-4,0	-5,1	3,6	

Budgetförutsättningar

Nämndernas budgetramar har räknats upp till 2020 års pris- och löneläge inför kommunfullmäktiges beslut i maj enligt följande:

- Priskompensation 2,0 %
- Lönekompensation 2,5 %
- PO-pålägg 37,41 % samt därutöver ett differentierat påslag för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp
- Intern ränta 1,75 %

Samtliga pris- och lönekompensationer för år 2020 ingår i nämndernas budgetramar och till skillnad mot tidigare kommer ingen extra pris och lönekompensation göras under året utifrån det slutliga utfallet i 2020 års lönerörelse eller förändringar av prisindexet. Ramarna för barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och äldrenämnden som omfattas av kommunens resursfördelning för demografiska förändringar kommer att justeras under året utifrån antal invånare i de aktuella åldersgrupperna.

- Uppräkning av nämndernas ramar till respektive års pris- och lönenivå görs för ett år i taget.
- De budgeterade skatteintäkterna är beräknade utifrån SKL:s prognos.

	2020	2021	2022	2023
Skatteintäkter och utjämning per invånare i Linköping				
Skatteintäkter kr/invånare	46 261	47 605	49 123	50 668
Inkomstutjämning, bidrag kr/invånare	7 149	7 310	7 458	7 667
Kostnadsutjämning, avgift kr/invånare	-2 205	-2 399	-2 567	-2 753
Regleringsbidrag/avgift kr/invånare	1 125	1 126	832	532
LSS-utjämning, bidrag kr/invånare	-205	-205	-205	-205
Känslighetsanalys				
1 % ökning av lönerna motsvarar för helår	62 mnkr			
1 % ökning av priserna motsvarar, netto	28 mnkr			
1 krona i utdebitering motsvarar	cirka 370 mnkr			
1 % effektiviseringskrav	cirka 90 mnkr			

Reserver för osäkra faktorer

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser. För att uppnå en ekonomi i balans på alla nivåer i organisationen krävs budgeterade reserver och handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser. Budgetreserven behöver anpassas till osäkerhetsfaktorerna i respektive verksamhet. En reserv ökar förutsättningarna för att kunna hantera oförutsägbara händelser vilket är särskilt angeläget i rådande ekonomiska läge.

Nämnderna bör skapa egna reserver för sina verksamheter.

Resursmedel

I budgeten finns 35 mnkr för respektive år i resursmedel som kommunstyrelsen under löpande budgetår kan besluta om att fördela. Kommunstyrelsen måste alltid ta hänsyn till målen för kommunens ekonomi vid beslut om ianspråktaganden av reserv- och resursmedel.

Central reserv för demografi, pris och lön

Nämndernas budgetramar har räknats upp till 2020 års pris- och löneläge inför kommunfullmäktiges beslut i maj enligt ovan, det vill säga 2,0 procent för priskompensation och 2,5 procent för lönekompensation.

Löne- och prisuppräknningar för kommande år budgeteras i den centrala reserven Uppräkning av nämndernas ramar till respektive års pris- och lönenivå görs för ett år i taget.

I budget 2020 finns en reserv på 55 mnkr för demografiska förändringar.

Resursfördelning demografi

En ny modell för resursfördelning för demografiska förändringar gäller från och med budget 2019, den bygger på kostnadsutjämnningen mellan Sveriges kommuner. Det är en generell resursfördelning för demografiska förändringar för verksamheterna förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola, samt inom äldreomsorgen. Modellen bygger på invånarantalet enligt kommunens befolkningsprognos och ersättningsbeloppen i kostnadsutjämnningen mellan Sveriges kommuner. Modellen överensstämmer med uppdraget att anpassa modellen till kommunens intäkter för tillkommande invånare i det kommunala utjämnningssystemet. Förändringar av de aktuella verksamheterna kopplade till förändrad åldersdemografi prövas därmed inte politiskt. Ej heller prövas nämndernas ingående budgetramar. Resursfördelningsmodellen reglerar endast demografiska förändringar. Resursfördelningen överensstämmer med kommunens styrmodell beträffande decentralisering och kommunens budgetprocess med mer rambudgetering och mindre detaljbudgetering. En generell resursfördelning innebär också få och enkla beräkningar och modellen blir därmed transparent.

Den demografiska resursfördelningen syftar till att förbättra nämnders planeringsförutsättningar genom att fördela ekonomiska resurser på basis av demografiska förändringar. Det innebär att berörda nämnder kan förutsäga vilka ekonomiska resurser som finns även vid förändringar av antal invånare i de olika åldersgrupperna. En nämnd kan för ett specifikt år få såväl ökade som minskade resurser då demografien (antal invånare i respektive åldersgrupp) ständigt förändras.

När budgeten fastställs fördelas en del av resurserna med förändringar av kommunens antal invånare i de aktuella åldersgrupperna som grund. Därutöver budgeteras en central reserv för att hantera förändringar under året. Äldrenämndens, barn- och ungdomsnämndens samt bildningsnämndens ramar justeras enligt nedan för demografiska förändringar utifrån den befolkningsprognos som kommunstyrelsen fastställer i april 2019. Då befolkningsprognosen från april 2019 beräknar att antalet invånare i de aktuella åldersgrupperna är färre än vad de beräknades vara enligt befolkningsprognosen från april 2018 utökas nämndernas ramar med lägre belopp än tidigare beräknat.

Resursfördelning för demografiska förändringar, belopp tkr	2020	2021	2022	2023
Barn- och ungdomsnämnden				
Utökad ram för demografiska förändringar	36 543	33 666	31 999	32 755
<i>Varav förändrad budgetram jämfört med budget 2019 med plan för 2020-2023</i>	-6 082	-16 682	-26 815	5 940
Bildningsnämnden				
Utökad ram för demografiska förändringar	20 729	21 835	20 089	17 934
<i>Varav förändrad budgetram jämfört med budget 2019 med plan för 2020-2023</i>	-5 083	-6 029	-8 199	9 735
Äldrenämnden				
Utökad ram för demografiska förändringar	23 572	24 278	28 240	36 335
<i>Varav förändrad budgetram jämfört med budget 2019 med plan för 2020-2023</i>	-2 656	-2 352	-2 753	33 581

Befolkningsprognoser som används som underlag till budgeten

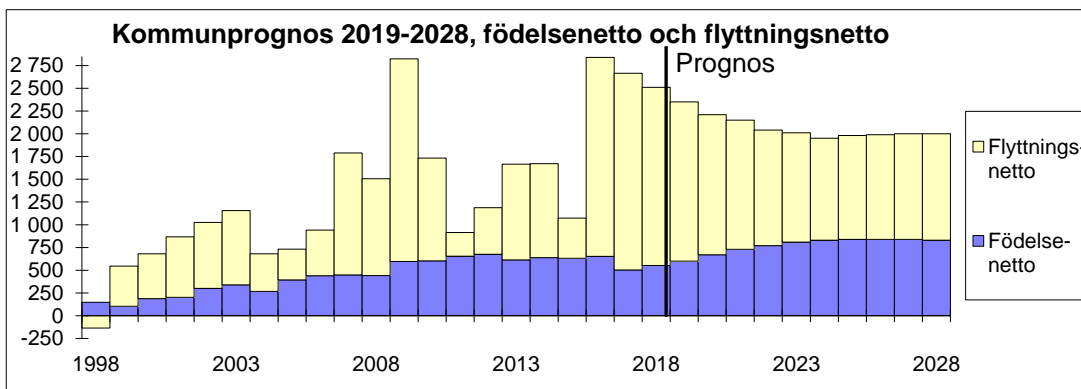
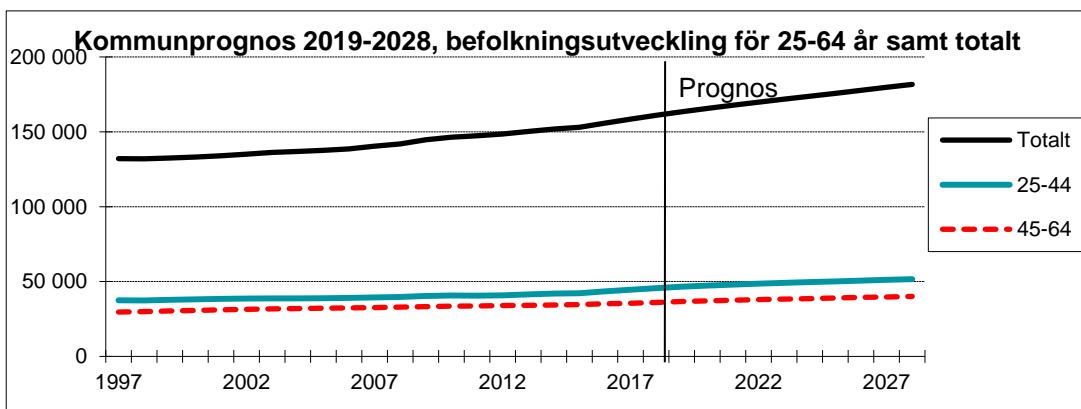
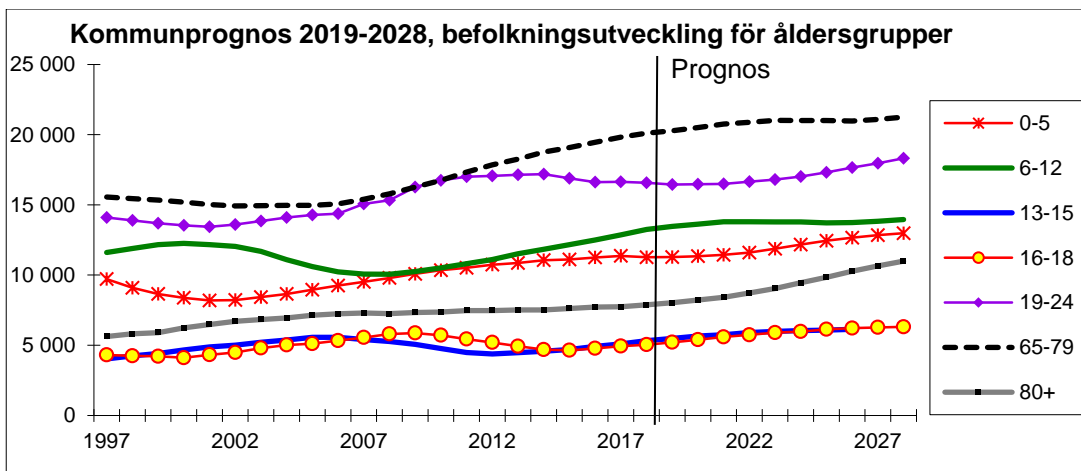
Skatteprognoserna har beräknats utifrån befolkningsprognosen som kommunstyrelsen godkände som underlag för kommunens planering april 2019. Nämnderna har i sina budgetförslag använt samma befolkningsprognos för sina beräkningar. Det finns även en central reserv för demografiska förändringar under budgetåret.

Skatteintäkterna beräknas utifrån befolkningen den 1 november året innan. I befolkningsprognosen beräknas antalet invånare öka med 2 350 personer mellan den 1 november 2018 och 1 november 2019. Kostnadsutjämnningen beräknas utifrån antalet invånare i olika åldersgrupper per den 1 januari respektive år.

Prognos över antal invånare per den 1 januari respektive år

Ålder	2020	2021	2022	2023
Totalt	163 384	165 592	167 738	169 782
1-5 år	9 429	9 411	9 446	9 556
6-12 år	13 459	13 620	13 787	13 800
6 år	1 948	1 954	1 966	1 943
7-15 år	17 004	17 328	17 573	17 767
16-18 år	5 213	5 393	5 588	5 738
65-79 år	20 275	20 498	20 761	20 879
80-89 år	6 408	6 586	6 760	7 075
90- år	1 621	1 633	1 648	1 646

I tabellen ovan och diagrammen nedan redovisas den befolkningsprognos som använts som underlag vid framtagande av budget för perioden.

Pensioner

Enligt beslut i kommunfullmäktige 1998 ska kommunens pensionsåtaganden redovisas enligt fullfonderingsmodellen. Det innebär att kommunens totala pensionsåtagande redovisas som en avsättning (på skuldsidan i balansräkningen). Kommunen avviker därigenom från god redovisningssed genom att inte följa lagen om kommunal redovisning. Av lagen framgår att en förpliktelse att betala ut pensionsförmåner som intjänats före år 1998 inte ska redovisas som avsättning i kommunens balansräkning utan som en ansvarsförbindelse och därmed ligga utanför balansräkningen.

Kommunens totala pensionsskuld prognostiserades i bokslut 2018 till 3 185 mnkr varav 2 481 mnkr pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen). Budgeten grundas på de prognoser som kommunens pensionsadministratör tagit fram per den 31 december 2018.

För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket ingår i personalomkostnadspålägget. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) som för år 2020 beräknas till drygt 275 mnkr. Därutöver har pensionsenheten ett behov av en budgetram för år 2020 på 94 mnkr för att finansiera förändring av tidigare intjänade pensionsskuld.

Kommunen sätter årligen av särskilda medel för att täcka en del av de framtida pensionsutbetalningarna. De externa placeringarna minskar pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2018 till 1,7 miljarder kronor. Det motsvarar 100 procent av pensionsskulden som är intjänad från och med 1998 samt 40 procent av pensionsskulden som är intjänad före 1998. Avsättningen görs för att täcka nyintjänad pension och övriga förändringar för de pensioner som är intjänade från och med 1998. Uttag från de externa placeringarna görs för att finansiera pensionsutbetalningar intjänade från och med 1998 och del av pensionsutbetalningarna som intjänats före 1998. Nettot av avsättning och uttag från de externa placeringarna har kommunledningsförvaltningen i uppdrag att placera alternativt ianspråkta när uppdaterade prognoser har kommit från pensionsadministratören.

Det finns dock en relativt stor osäkerhet gällande dessa framtida prognoser. Dels beror det på de prognosparametrar från SKL som uppdateras årligen och som pensionsadministratörens beräkningar bygger på. Det beror beräkningarna även på kommunens personalbestånd vilket uppdateras varje år i februari. Även räntenivån utgör en osäkerhetsfaktor eftersom en sänkt diskonteringsränta innebär att pensionsskulden ökar.

Övergripande planeringsförutsättningar

Förutsättningar för kommunsektorn

SKL:s Ekonomirapport från december 2018 visar på en dämpad tillväxt av skatteunderlaget, ökade välfärdsbehov och stora utmaningar. Detta betyder att kommunernas ekonomi kommer att försämrats till följd av en förväntad avmattning i konjunkturen och att andelen barn och äldre samtidigt ökar. Den fortsatta befolkningstillväxten medför samtidigt stora investeringsbehov. Behovet av tydliga prioriteringar, innovativa lösningar och samarbete ökar för att det inte ska uppstå ett glapp mellan kommunsektorns intäkter och de kostnader som växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

De strukturella utmaningar som kommunsektorn möter bedöms vara större än på länge. Samhället blir alltmer komplext, de offentliga uppdragen och ansvaren tangerar varandra och samverkansrelationerna ökar. Medborgarnas möjligheter till inflytande och delaktighet ökar i takt med teknikutvecklingen, och det gör även kraven på välfärdstjänsterna.

Förutsättningar för Linköping

Linköpings kommun har i jämförelse med många andra kommuner goda förutsättningar att möta kommunsektorns utmaningar – en god ekonomisk ställning, god befolkningstillväxt, ett starkt och väl balanserat näringsliv och inom många områden goda verksamhetsresultat. På samma sätt som övriga kommunsektorn har dock kommunen stora utmaningar. Nedan redovisas Linköpings kommuns specifika förutsättningar, utmaningar och möjligheter under budgetperioden inom respektive målområde.

Samhälle

Linköpings kommun arbetar för att bygga ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart Linköping. Under de senaste åren har dock skillnaderna i befolkningens levnadsförhållanden succesivt ökat. Polariseringen på Linköpings arbetsmarknad är tydlig och inkomstspridningen växer. Det finns stora skillnader mellan grupper och mellan stad och landsbygd. Segregationen i skolan har ökat över tid, vilket riskerar att leda till att vissa skolor får stora svårigheter att kompensera för elevers olika behov och förutsättningar. Den ökade skolsegregationen är till stor del en effekt av den boendesegregation som finns i kommunen. Boendesegregationen utifrån härkomst är tydligt koncentrerad till några få stadsdelar. Inom några av dessa är också den årliga in- och utflyttningen störst.

Att upprätthålla en hög och jämn byggtakt är en stor utmaning för både kommunen och bostadsaktörer. Nya bostäder måste motsvara rådande efterfrågan och behov inte minst avseende kostnadsbilden. För att täcka bostadsbehovet för Linköpings ökande befolkning behöver det byggas ungefär 1 050 bostäder i olika storlekar och upplåtelseformer per år fram till år 2037.

Samhällsplaneringen behöver balanseras för att kommunen som helhet ska utvecklas hållbart och skapa förutsättningar för ökad service, verksamheter, handel och ett effektivt transportsystem för att minimera koldioxidutsläpp. Arbetet med planering av höghastighetsjärnväg genom Linköping pågår. Ostlänken och i förlängningen Götalandsbanan kommer innebära en kraftig ökning av antalet resenärer. För att möta stadens utveckling och resandeökningarna kommer ett nytt resecentrum att byggas i Linköping. Kommunen kommer under perioden att förhandla med staten om stationens placering och järnvägens dragning. Parallellt med detta kommer kommunens planering att tydliggöra vilken övrig utveckling av staden som önskas.

I Linköping finns ett starkt näringsliv med en bra branschbredd, vilket är viktigt för en långsiktig gynnsam utveckling. Bristen på arbetskraft och svårigheten att hitta rätt kompetens hämmar redan idag företagets tillväxt. Konkurrensen om kompetens och talang blir allt tuffare och Linköping befinner sig i en intensiv utvecklingsfas, där det är avgörande att staden uppfattas som en plats där fler vill leva, bo, arbeta och driva företag.

Linköpings kommuns arbete mot ett koldioxidneutralt Linköping 2025 och arbetet med en giftfri miljö genom kemikalieprogrammet behöver intensifieras för nå kommunens höga ambitioner inom området ekologisk hållbarhet.

Medborgare

Medborgare kommer att ha högre förväntningar och krav på offentlig sektor än idag, inklusive ökade krav på hur offentliga medel används. Det gäller även i Linköping. Bland annat grundskolan står inför många utmaningar i mötet med elever som har svårt att klara av och passa in i skolans verksamhet utan särskilt stöd. Det är såväl barn och elever med olika former av fysiska funktionsnedsättningar, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som särbegåvade barn och elever.

I takt med att antalet invånare i kommunen ökar växer också behovet av stöd- och hjälpinsatser i stort vilket i sin tur innebär ett större tryck på verksamheten. Både antalet individer och komplexiteten i deras behov har bidragit till längre utredningstider. Kommunens ekonomi påverkas både direkt och indirekt av hur etablering på arbetsmarknaden fungerar. Direkta kostnader är till exempel arbetsmarknadsåtgärder, sociala insatser och ekonomiskt bistånd. Indirekta utgifter är bland annat uteblivna skatteintäkter. En stor utmaning är att tillsammans med andra aktörer minska tiden i bidragsberedande under etableringsprocessen. Trots långvarig högkonjunktur finns fortsatt stora svårigheter för bland annat nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden. Hos Arbetsförmedlingen definieras 74 procent av de inskrivna som utsatta, samtidigt som ”enkla jobb” över tid minskat i Östergötland.

Ekonomi

Linköping har de senaste åren haft en snabb befolkningstillväxt. Ökningen förväntas fortsätta under lång tid framöver. Bakgrunden är relativt höga födelsetal och en positiv inflyttning i kombination med en hög invandring jämfört med andra kommuner. Det betyder i praktiken att alla åldersgrupper växer, framförallt i de lägre och äldre åldersgrupperna där kommunen har huvuddelen av sin verksamhet. Behov av lokaler för förskola, skola och äldreboende kommer att vara stort den kommande tioårs perioden. Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering.

Kostnaderna för kommunens verksamheter har under de senaste åren ökat mer än vad skatteintäkter och statsbidrag har ökat, vilket på sikt leder till obalans i ekonomin. De ekonomiska förutsättningarna medför att kostnadsdämpande åtgärder behöver genomföras inom stora delar av verksamheten, vilket ställer krav på rätt saker görs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt samtidigt som det måste finnas utrymme för att utmana traditionella arbetssätt för att behålla en god och stabil ekonomi. Det kommer att krävas prioriteringar mellan verksamheter, insatser och aktiviteter mm. för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans.

Verksamhet

Linköpings kommun följer upp, jämför och värderar resultat. Kommunen deltar varje år i undersökningen Kommunens Kvalitet i Korhet, och resultatet för 2018 visar att Linköping ligger bra till inom flera områden. Vid en jämförelse med andra deltagande kommuner, så ligger Linköping över genomsnittet på 19 av 33 mått. Ett bättre utnyttjande av teknikens och digitaliseringens möjligheter ger möjlighet till att använda befintliga resurser mer effektivt. Det i sin tur kan leda till en bättre service för medborgare och företag. All verksamhet i Linköping ska genomsyras av ”Digitalt först” vilket innebär nya sätt att leda, organisera och samarbeta för att nå full effekt. Tre övergripande krav prioriteras i kommunens digitaliseringsarbete; mobilitet, e-möten och e-tjänster.

Genom att driva en effektiv verksamhetsutveckling säkerställs att kommunens samlade verksamhet motsvarar medborgarnas behov och möter de globala hållbarhetsmålen och samtidigt är både effektiv och ändamålsenlig.

Medarbetare

Linköpings kommun är en personalintensiv organisation där kompetensförsörjning är en långsiktig strategisk fråga. En ökad personalomsättning och svårigheter att rekrytera samt krav på god ekonomisk hushållning innebär att rekrytering inte längre kan vara det enda sättet att lösa kommunens kompetensutmaning.

Förmågan att skapa nya vägar till kompetensförsörjning parallellt med att behålla och rekrytera personal med rätt kompetens är avgörande för att klara av både befintlig verksamhet och den tillväxt som förväntas. Den ökade korttidsjukfrånvaron kommer medföra väsentligt ökade personalkostnader om inte åtgärder vidtas i ett tidigt stadi. Inom organisationen är det viktigt att skapa kommunikativa förutsättningar för en attraktiv arbetsplats, där medarbetarna känner delaktighet och sammanhang.

Budget för 2020 med plan för 2021-2023

Allians för Linköpings förord till budgeten

Det ska vara lätt att vara företagare i Linköping

För att Linköping skall vara en kommun som utvecklas är det helt nödvändigt att det finns ett livskraftigt näringsliv och ett bra företagsklimat. En kommun med välmående och framgångsrika företag har lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera skola, omsorg och sjukvård. Det måste därför bli enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Linköpings kommun.

Linköpings kommun har sedan 2015 dessvärre tappat i mätningar gällande lokalt företagsklimat. Det är en trend som måste brytas. Allians för Linköping kommer därför prioritera att vända den utvecklingen.

Politiken ska finnas där och stötta upp när det behövs men inte lägga sig i ett företags dagliga verksamhet. Kommunens kontakt med företagare ska präglas av förståelse, förutsägbarhet, ett gott servicetänk och hjälpsamhet genom en generös och inbjudande inställning till de som bedriver och vill bedriva verksamhet i Linköping. I Linköping ska den som startar och driver företag ha det lätt, oavsett om det är ett café, ett teknikföretag, ett lantbruk eller inom handeln. Vi ska låta entreprenörer göra det som de gör bäst: att driva sina företag.

För näringslivets fortsatta utveckling är det även nödvändigt att Linköping är en attraktiv kommun att flytta till. Där är viktiga nyckelfaktorer att kommunen har en attraktiv innerstad, bra skolor, ett rikt kultur- och idrottsliv samt goda möjligheter till en aktiv fritid. Att satsa på dessa områden är därför viktiga komponenter för att locka ny talang till Linköping som kan hjälpa kommunens företag att växa och utvecklas. Att därtill kunna erbjuda goda kommunikationer genom flyg, järnväg och bilväg är avgörande för ett framgångsrikt och starkt näringsliv.

Många beslut kan fattas för att skapa ett gott näringslivsklimat i en kommun, men mest av allt spelar det roll vad man som politiker har för grundläggande syn på företagare och på företagande. Allians för Linköping vill vara en politisk ledning med engagemang för företagarens vardag, både i medgång och i motgång. Så utvecklas inte bara näringslivet utan även hela kommunen.

Niklas Borg (M)

Kommunstyrelseordförande

Kommunalråd med ansvar för näringsliv

I Linköping ska trygghet gälla för alla

En av politikens allra viktigaste uppgifter är att se till att alla människor får en så bra start på livet som möjligt, då är en trygg uppväxt av allra största vikt. Alla har dessvärre inte samma förutsättningar för en trygg uppväxtmiljö och då är det viktigt att kommunen agerar ansvarsfullt. Barn och unga som riskerar att fara illa måste få hjälp i tid. I Linköping ska barnets bästa stå i fokus.

Sverige har kommit långt i arbetet för jämställdhet. Men fortfarande finns mycket kvar att göra. Kvinnor som utsätts för våld eller övergrepp är särskilt illa utsatta i samhället och därför vill vi öka satsningen på arbetet med våld i nära relation och hedersrelaterat förtryck.

För Alliansen är det självklart att sätta individen som har ett vård- eller omsorgsbehov i centrum. Att tillse att den individs behov möts på bästa sätt är det vi prioriterar högst. I Linköping vill vi ha goda valmöjligheter för den som behöver omsorg eftersom det är individen själv som vet bäst hur, var och av vem den vill ha hjälp. För oss är det viktigt att fokusera på att omsorgen lever upp till högt ställda kvalitetskrav. Alla Linköpingsbor ska kunna känna sig trygga vid sjukdom och ålderdom.

Allians för Linköping vill även stimulera till lokalt tillagade mål inom äldreomsorgen i betydligt större omfattning. Fokus behöver ligga på att stimulera aptiten så att äldre och sjuka bättre får i sig och tillgodogör sig den mat som serveras.

I Linköping ska ingen människa tvingas vänta orimligt lång tid på insatser som de bedöms ha rätt till eller tvingas vänta på att överhuvudtaget utredas om de har rätt till insatserna. Barn som far illa, funktionsnedsatta som har rätt till bostad enligt LSS eller äldre som behöver få komma till ett särskilt boende ska inte behöva vänta på den hjälp och omsorg som de har rätt till. Allians för Linköping tar nu därför krafttag för att korta handläggningstiderna och satsar även på att tillskapa nya LSS-boenden.

Annika Krutzén (M)

kommunalråd med ansvar för omsorg

Tillsammans med fokus på CO2-neutralt Linköping 2025

Klimatet är ett av de områden som Allians för Linköping lyft som prioriterat under denna mandatperiod. Vi kommer att jobba med tydliga prioriteringar och en effektiv styrning för att nå målet om att vara CO2-neutrala till 2025. Tillsammans med Alliansens samverkansprogram och de nyligen antagna ägardirektiven så utgör budgeten den plattform utifrån vilken vi kommer att intensifiera kommunens klimatarbete ytterligare. Samordningen inom kommunkoncernen när det gäller klimatarbetet kommer att vara avgörande för vår förmåga att hantera utmaningen vi står inför. Därför blir det lika viktigt att jobba med styrning och samordning som det blir att avsätta medel för klimatarbete. När budget för 2020 börjar gälla så återstår endast fem år tills vi ska ha uppnått målet om att vara CO2-neutrala till 2025. Det kräver oerhört mycket av oss, men vi är övertygade om att vi ska klara det.

Den här är en budget för hela kommunen. Linköpings kommun består av både stad och land och investeringar måste göras i hela kommunen. Allians för Linköping lyfter landsbygden och presenterar tydliga satsningar som riktar sig mot delar av vår kommun som under lång tid varit eftersatta. Det kan handla om att göra det enklare att bygga på landsbygden eller om att göra offentliga investeringar i samhällsservice. En viktig del är också att möjliggöra för ideella organisationer och civilsamhället att kunna få ett utökat stöd. Ett mindre stöd som syftar till att möjliggöra för ett blomstrande föreningsliv utanför tätorten.

En fungerande trafikplanering kan inte handla om enskilda trafikslag, utan måste säkerställa att alla trafikslag samspekar. Framförallt måste trafikplaneringen fokusera på tillgänglighet och framkomlighet för alla de människor som utgör Linköpings kommun. Oavsett om valet är att resa med cykel, buss eller bil så måste vardagen fungera. Allians för Linköping satsar därför på ökad mobilitet och framkomlighet för Linköpingsborna samtidigt som vi gör allt för att minimera utsläppen.

Muharrem Demirok (C)

Kommunalråd med ansvar för miljö, klimat och samhällsbyggnad

Alla skall känna sig inbjudna till framtidens Linköping

Kommunfullmäktige är Linköpingsbornas högsta beslutande politiska instans. Det innebär att kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för att bevara och utveckla den kommunala demokratin i Linköping. I detta uppdrag ligger också att värna invånarnas trygghet, och att invånarna behandlas likvärdigt i hela kommunen. Slutligen har kommunfullmäktige ett övergripande ansvar för kontakter med andra kommuner och andra länders representanter.

Sedan den 1 januari 2019 arbetar kommunfullmäktige i Linköping med så kallade utskott för medborgardialog. Varje utskott genomför ett par så kallade medborgardialoger under året, där målsättningen är att inhämta invånarnas synpunkter på lokala frågor. Till detta arbete är ett antal tjänstepersoner i kommunen kopplade.

Det arbete som dialogutskotten genomför är viktigt för att utveckla demokrati- och trygghetsfrågorna i kommunen. Samtidigt är det lika viktigt att vara klar över att detta är ett arbete som måste utvecklas, och att den nya organisationen kring dialogutskotten är första steg. Avståndet mellan invånare och politiska beslutsfattare måste bli kortare, och måste upplevas som kortare än idag. Samma sak gäller kommuninvånarnas möjligheter att påverka sin egen vardag och känsla av att vara glad och stolt över att vara Linköpingsbo.

Dialogutskotten har också en viktig roll i att säkerställa att kommunens alla geografiska delar finns med i sökarljuset. Allians för Linköping har tydligt uttryckt ambitionen att förenkla byggande och näringsverksamhet i kommunens landsbygdsdelar. Detta arbete drivs via kommunens förvaltningar. Utskotten har dock en viktig uppgift i att "lägga öronen mot marken" och lyssna av var avvikelser mot dessa mål är uppenbara, så att dessa avvikelser kan åtgärdas.

Till kommunfullmäktiges uppgifter hör alltså slutligen att hantera mycket av kommunens representation genom KF:s presidium. Besök av ambassadörer, näringslivsrepresentanter mm, liksom egna besök i andra kommuner och länder hör hit. Alltifrån uppvaktning av alla de kommuninvånare som fyller 100 år till att stötta föreningars firande av jubileer, och mycket däremellan, hör också hit. Vi menar att allt detta på olika sätt skapar värden för kommunens invånare och det därför motiverar kommunens engagemang i sådant.

Vår vision är att varje Linköpingsbo ska känna sig inbjuden att delta i forandet av framtidens Linköping, med möjlighet till eget engagemang och personligt ansvarstagande.

Lars Vikinge (C)

Borgmästare med ansvar för landsbygd, trygghet och demokrati

Linköping - En kommun med kunskapsfokus

En lyckad skolgång är den bästa försäkringen mot utanförskap. Att vi ger våra barn och unga goda förutsättningar att lyckas är därför av största vikt. Alla elever ska, utifrån sina förutsättningar, mötas av positiva och höga förväntningar samt tydliga kunskapskrav i skolan. Lärarna är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas framgång och yrkets status behöver höjas. I dag råder lärarbrist och många skolor har svårt att rekrytera ny personal. Det är oroande.

Det som händer i klassrummet avgör hur det går för eleverna. Ska resultaten förbättras behöver varje elev få mer tid med skickliga lärare. Linköpings kommun behöver bidra till att locka fler att utbilda sig till lärare, att behålla de lärare som redan är anställda och locka tillbaka lärare som lämnat yrket. Vi gör därför satsningar på att höja lärarnas löner och anställer fler heltidsmentororer för att avlasta lärarna och ge dem mer tid och möjlighet att göra det de är bäst på, att undervisa eleverna.

Den psykiska ohälsan och stressen ökar bland barn och unga. Elevehälsan ska användas förebyggande och hälsofrämjande för att bättra elevernas välmående och stödja deras utveckling mot kunskapsmålen. Linköpings skolor ska erbjuda en väl fungerande elevhälsa med god tillgänglighet för att eleven snabbt kunna få den hjälp och det stöd som behövs.

En tillgänglig kultur för alla linköpingsbor ökar förutsättningarna för delaktighet och förståelse människor emellan. Linköping bär på en rik historia. En översyn av muséer och andra berörda verksamheter ska genomföras för att stärka Linköpings historia och bli mer tillgänglig för såväl invånare som besökare.

Alla linköpingsbor ska ha möjlighet till en aktiv fritid och tillgång till ett brett och rikt föreningsliv. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter erbjudas inom kommunen. Nya tag kring byggnation av hallar och konstgräsplaner samt renovering av befintliga anläggningar ska genomföras.

Åsa Wennergren (L)

Kommunalråd med ansvar för utbildning

Ett växande och attraktivt Linköping kräver en återhållsam budget

För att Linköpings kommun ska kunna ha en fortsatt positiv utveckling måste vi prioritera det som är kommunens kärnuppdrag. För att ha råd att bekosta välfärden imorgon behöver vi våga avstå från de utgifter som ligger utanför det kommunala uppdraget. På så sätt gör vi oss rustade för framtiden. Allians för Linköping har därför lagt en budget där vi prioriterar de områden där medborgarna förväntar sig hög leverans från kommunen.

Vi satsar på kärnan i välfärden genom att lansera satsningar på barnomsorgen, skolan, omsorgen och äldreomsorgen. Därtill har vi omfattande integrations- och arbetsmarknadsreformer som gör Linköping redo för framtidens arbetsmarknad. Allians för Linköping vill skapa förutsättningar för samhällsgemenskap. Vi vill ge förutsättningar för personlig frihet samtidigt som vi skapar system som ger incitament för att vi också tar socialt ansvar för vår omgivning. Allians för Linköpings politik sätter människan före systemet och litar på att det är medborgarna som vet bäst vad som passar deras livssituation. För att klara morgondagens utmaningar måste vi visa handlingskraft idag.

Linköpings kommuns kostnader ska inte överstiga intäkterna och överföras på kommande generationer. Samtidigt måste det finnas utrymme för både kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar i den växande kommunen. För att stärka Linköpings attraktivitet och tillväxtpotential är en av våra prioriteringar att bibehålla och stärka vår goda ekonomi. Ett arbete kommer därför att genomföras under 2019 inför budgetbeslut våren 2020, i syfte att i budgeten för 2021-2023 genomföra ytterligare effektiviseringar.

Vi måste klara att hålla oss till det som ska vara innanför politikens gränser. Vår budget visar att det är möjligt.

Sara Skyttedal (KD)

Kommunalråd med ansvar för arbetsmarknad

Politisk inriktning

Här presenteras kommunfullmäktiges plan för mål och inriktning under budgetperioden för nämnderna. Budgetförslaget innehåller 13 kommunövergripande mål som är framtagna utifrån majoritetens politiska program, kommunens uppdrag, styrdokument och en analys av trender, utmaningar och omvärld. De 13 målen anger inriktningen när nämnderna ska skapa sina nämndmål och därmed säkra målkedjan och garantera att den politiska viljeinriktningen når hela vägen ut i verksamheten. Inom varje målområde finns strategiska utvecklingsuppdrag som nämnderna ska arbeta med under budgetperioden.

Kommunövergripande mål och strategiska utvecklingsuppdrag

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett attraktivt och tryggt Linköping

Linköping är den ekonomiska motorn i en växande region. Alla tar ansvar för varandra i en kommun som växer på ett socialt hållbart sätt. Organisationer och näringsliv ges förutsättningar att göra skillnad för ökad social sammanhållning och trygghet. I utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet. Helheten är i fokus när nya stadsdelar planeras och trafiksystemet utvecklas. Stadsmiljön är attraktiv och har en hög kvalitet där tillgänglighet för samtliga trafikslag också värnas och utvecklas. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt där fler får möjlighet att förverkliga drömmen om ett eget boende.

Ett klimatsmart Linköping

Linköping tar täten i miljö- och klimatarbetet som bygger på samsyn och långsiktighet. Därför är det självklart att Linköpings kommun står bakom Agenda 2030 och de globala målen för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Linköpings kommun är positiv till ny teknik och prioriterar miljö- och klimatarbetet med målet att Linköping ska bli koldioxidneutralt år 2025. Linköpings kommun värnar äganderätten och skogens betydelse för landsbygden och miljö- och klimatarbetet. Linköping har fantastisk natur med högt egenvärde som alla får ta del av.

Ett företagsamt Linköping

Linköpings ekonomiska utveckling är beroende av ett livskraftigt och mångfasetterat näringsliv och ett gott företagsklimat. Med välmående och framgångsrika företag har Linköping lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärdstjänster. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Näringslivets livskraft ökar genom goda kommunikationer med flyg, järnväg och bil med Linköping City Airport som en viktig regional funktion.

Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv

När Linköping växer och utvecklas ges kulturen, fritiden och idrotten utrymme i planeringen av nya och växande områden. Kultur-, fritids- och idrottslivet ger möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid, god hälsa, upplevelser och gemenskap. Det kommunala stödet till kultur stimulerar skapande och utövande som är tillgängligt för alla. Alla barn och ungdomar i Linköping ges likvärdiga förutsättningar att utöva sin idrott. Anläggningar för spontanidrott är tillgängliga, säkra och trygga miljöer.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

- Uppdrag till samtliga nämnder och bolag att verka för en omställning till cirkulär ekonomi och delningsekonomi som omfattar Linköpings kommun såväl som organisation som plats.

Nämnds specifika

- Uppdrag till bygg- och miljönämnden och samhällsbyggnadsnämnden att förenkla byggandet i icke centrala lägen med fokus på landsbygd, utanför detaljplanelagt område och i strandnära lägen.
- Uppdrag till bygg- och miljönämnden och social- och omsorgsnämnden att säkerställa att det inom tillsynsverksamheten finns en kunskap om mindre företags förutsättningar.
- Uppdrag till kommunstyrelsen att revidera Strategisk inriktning för ökad näringslivsutveckling i Linköping. Uppdraget omfattar att fastställa principer för kommunens arbete med näringslivsutveckling och tillväxtfrågor.
- Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden att genomföra en översyn av museer och andra berörda verksamheter för att stärka berättelsen om Linköpings historia.
- Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden att utveckla Friluftsmuseet Gamla Linköping. Inriktningen är att verksamhetens attraktivitet ska öka och därmed självfinansieringsgraden.
- Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden att verka för ett hållbart byggande, exempelvis genom ett ökat byggande i trä.

- Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden att i exploaterings- och marktilldelningsfrågor när det är lämpligt öka utbudet av småhus samt lägenheter med lägre hyresnivå samt en mångfald av byggherrar.
- Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden att i planarbetet prioritera:
 - Trygghets- och säkerhetsskapande åtgärder.
 - Cykelfrämjande åtgärder utifrån ett tydligt nyttoperspektiv.
 - Infrastruktur för alla trafikslag.
 - Planering för autonoma fordon.
 - Parkering under jord och förutsättningar för samutnyttjandet av parkeringar. Vid anläggande av nya parkeringsytor ska särskild hänsyn tas till personer med funktionsnedsättning.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

Stark gemenskap och människor i arbete

I Linköping går människor från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap. Jobb och välfärd prioriteras framför bidrag för en långsiktigt hållbar utveckling. I Linköping söks alltid den kortaste vägen till att kunna försörja sig själv och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Linköpings kommun är, tillsammans med Arbetsförmedlingen och företag, en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, extratjänster, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Genom tydliga krav på ansträngning stöds individer att gå från bidrag till arbete och gemenskap.

Hög kunskap med skolor i framkant

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Alla elever har en bra skola där eleven möts av höga förväntningar, en trygg och lugn miljö samt får rätt hjälpmedel för att nå sin fulla potential. Kunniga och engagerade lärare arbetar i Linköpings skolor eftersom kommunen ligger i framkant inom skolutveckling. Familjer ser olika ut och har olika förutsättningar och önskemål, därför finns både flexibilitet och valfrihet i barnomsorgen. Mindre barngrupper med fokus på varje barns behov prioriteras högt.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Nämnds specifika

- Uppdrag till social- och omsorgsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden att utöka antalet boendeplatser enligt LSS.
- Uppdrag till social- och omsorgsnämnden och äldre- och barnnämnden att i samband med upphandling och verksamhetsuppdrag prioriterar kvalitetskrav, kontinuitet och förutsägbarhet, införande av extratjänster som avlastar vårdpersonalen samt innovativa lösningar.
- Uppdrag till arbetsmarknadsnämnden att arbeta med ideella organisationer, föreningar och religiösa samfund för att främja integrationen i samhället.
- Uppdrag till arbetsmarknadsnämnden att utreda ett införande av kommunanställningar i Linköpings kommun där personer som idag befinner sig i försörjningsstöd anställs av Linköpings kommun (komplettering vid kommunfullmäktigessammanträde den 28 maj 2019).
- Uppdrag till barn- och ungdomsnämnden att utreda behovet och möjligheterna att ge barnomsorg på obekvämt arbetstid utifrån familjers arbetssituation.
- Uppdrag till bildningsnämnden att i samråd med berörda nämnder utreda möjligheterna till fördröjd skolstart och skiftgång på kommunalt drivna gymnasieskolor. Uppdraget ska återredovisas till kommunstyrelsen under 2020.
- Uppdrag till bildningsnämnden att utreda förutsättningarna för ett idrottsgymnasium med yrkesprogram och högskoleförberedande program. Uppdraget ska återredovisas till kommunstyrelsen 2020.

- Uppdrag till bildningsnämnden att i samverkan med arbetsmarknadsnämnden tydligt koppla ihop utbildning i svenska för invandrare (SFI) och arbetsmarknadsåtgärder samt tillsammans med näringslivet vidta övriga åtgärder för att öka genomströmningen.
- Uppdrag till bildningsnämnden att utveckla vuxenutbildningen genom flexibilitet, individanpassning och digitala läromedel. Särskilda insatser ska riktas till målgruppen lågutbildade.
- Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden att utreda införandet av Kulturskolans verksamhet i flera delar av kommunen för att finnas närmare barnen (komplettering vid kommunfullmäktigessammanträde den 28 maj 2019).
- Uppdrag till social- och omsorgsnämnden att minska köerna till boende för personer med funktionsnedsättning.
- Uppdrag till social- och omsorgsnämnden att utreda förutsättningarna för att införa anhörigbidrag till personer som vårdar och stödjer närstående med funktionsnedsättning. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2020.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunen som hos privata utförare är kostnadseffektiv och möter i hög utsträckning målgruppens behov. Kommunens verksamheter utvecklas ständigt genom prioriteringar, effektiviseringar och förnyelse för att säkerställa fortsatt kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda som sämre tider, det är god ordning och reda på ekonomin. Det finns ett långsiktigt tänkande där intäkter och kostnader är i balans över åren. Det möjliggör satsningar för att stärka och utveckla välfärdens kärnverksamheter. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans så att framtida kommuninvånare kan räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar. Investeringar i kommunens kärnverksamheter prioriteras för framtiden utan ökat skattetryck.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

- Uppdrag till samtliga nämnder att, i samarbete med upphandlingsfunktion, säkerställa att det inom upphandlade avtal finns en uppföljningsplan i enlighet med Rutiner för inköp och upphandling i Linköpings kommun och att uppföljningsplanen efterlevs.

Nämndspecifika

- Uppdrag till kommunstyrelsen att utreda konsekvenserna av införandet en lägre gräns för offentliga upphandlingar, samt hur lokala producenter kan ges större utrymme i den kommunala verksamheten. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2020.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

Effektiv organisation med goda resultat

I Linköpings kommun bedrivs verksamhet av god kvalitet med Linköpingsborna i centrum. Sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter är centralt i planering, uppföljning och utvecklingsarbete. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Detta för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för kommunens invånare. Individuella, föreningar och företag bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Hållbar verksamhetsutveckling

I Linköpings kommun gynnar all verksamhetsutveckling en hållbar utveckling. De globala målen är ledstjärnor i arbetet där arbetet med minskad användning och utfasning av farliga ämnen är ett prioriterat område. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att säkerställa eller utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

- Uppdrag till samtliga nämnder att beakta kommunens Nuläges- och trendrapport - Linköpings utmaningar (OBS-rapporten) och resultatjämförelser (Kommunens Kvalitet i Korthet och Resultatrapporten R9) i sitt budgetarbete.
- Uppdrag till samtliga nämnder att inarbeta och genomföra åtgärder i enlighet med handlingsplan för koldioxidneutralt Linköping 2025 och enligt nämndernas handlingsplan utifrån kemikalieprogrammet.

- Uppdrag till samtliga nämnder att minska användning och inköp av engångsartiklar i plast, samt inte förlänga eller teckna nya avtal för sådana produkter. I de fall engångsartiklar i plast inte kan undvikas ska inköpt plast bestå av förnybar eller återvunnen råvara i möjligaste mån.
- Uppdrag till samtliga nämnder att ta fram handlingsplaner som anger prioriterade områden med konkreta digitaliseringsinsatser och dess effekter.

Nämndspecifika

- Uppdrag till kommunstyrelsen att säkerställa att kommunkoncernen bedriver jämställd sponsring. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2020.
- Uppdrag till social- och omsorgsnämnden att etablera förutsättningar för digitala välfärdstjänster.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Attraktiv arbetsgivare

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Serviceyrken inom skola och omsorg stärker förutsättningarna för att utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna genom att befintlig personal avlastas och frigörs för att driva utveckling. Kommunens arbetsplatser präglas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor. Medarbetarna är ambassadörer som gärna rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Hållbar kompetensförsörjning

Linköpings kommun arbetar systematiskt med att attrahera, introducera, utveckla och behålla medarbetare för att säkra kompetensförsörjningen. Genom att organisera arbetet på nya sätt, använda digital teknik och hitta vägar för ett livslångt lärande skapas förutsättningar för att säkra resurser till den kommunala verksamheten. Nya metoder för att attrahera, utveckla och behålla kompetens i kommunen utvecklas för att möta framtidens behov av kompetens.

Strategiska utvecklingsuppdrag

Kommungemensamma

- Uppdrag till samtliga nämnder att skapa nya vägar till kompetensförsörjning – förändra arbetssätt, organisation och bemanning – och vidta ytterligare åtgärder för att minska sjukfrånvaro och personalomsättning.

Prioriterade styrdokument

Följande styrande dokument ska nämnderna särskilt prioriteras under kommande budgetperiod:

- Kommunkoncernens handlingsplan 2018-2020 för koldioxidneutralt Linköping 2025
- Upphandlings- och inköspolicy för Linköpings kommun

Budget för 2020 med plan för 2021-2023 – ekonomiska ramar och finansiering

Kommunfullmäktige beslutade den 28 maj om budget för 2020 med plan för 2021-2023 med kommunövergripande mål, strategiska utvecklingsuppdrag och prioriterade styrdokument för hela kommunen samt ekonomiska ramar för respektive nämnd för både drift och investeringar.

Som underlag till kommunfullmäktiges budget fanns underlag i form av planeringsförutsättningar (bland annat ekonomi- och befolkningsprognos). Dessa underlag ska ligga till grund för nämndens internbudget. Nämndens internbudget ska upprättas inom den av kommunfullmäktige fastställda budgetramen.

Underlag som respektive nämnd ska bifoga sin internbudget:

- Förvaltningarna arbetar fram verksamhetsplan parallellt med framtagande av internbudget.
- Investeringsplan och Lokalförsörjningsplan/behov för 10 års period tas fram i samband med internbudgetarbetet. Ligger till grund för uppdrag till Lejonfastigheter.
- Upphandlingsplan, internkontrollplan, plan för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunal och privat utförare, personal- och kompetensförsörjningsplan och objektsplan(PM3) tas fram i samband med internbudgetarbetet.

Den 19 november behandlar kommunstyrelsen och den 26 november kommunfullmäktige nämndernas internbudgetar för 2020 med plan för 2021-2023.

Budgeterat resultat

Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunen budgeterar ett resultat i balans för 2020. För åren 2021-2023 beräknas överskott med 12 mnkr för 2021, 24 mnkr för 2022 och 30 mnkr för 2023.

Eftersom kostnaderna översteg intäkterna utifrån SKL:s skatteprognoser när budgetarbetet för kommande år påbörjades behövde kostnadsutvecklingen dämpas i planen för åren 2021-2023. Under rubriken ”Förändringar av budget för 2020 med plan för åren 2021-2023” nedan redovisas kostnadsdämpande åtgärder för att få en ekonomi i balans.

Budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Den samlade nettointäkten för skatt, utjämning, statsbidrag och den kommunala fastighetsavgiften uppgår till 8 801 mnkr för 2020. Det motsvarar en ökning med 3,5 procent jämfört med budget 2019. Beräkningen av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning i budget 2020 med plan för 2021-2023 bygger på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos över skatteunderlagets utveckling från den 15 februari 2019.

Skatteintäkter och utjämning har beräknats utifrån befolkningsprognosen som kommunstyrelsen godkände som underlag för kommunens planering april 2019. Nämnderna kommer att använda samma befolkningsprognos för sina beräkningar när de gör internbudget. Skatteintäkterna beräknas på antalet invånare den 1 november året före respektive intäktsår.

Linköping har 150 mnkr reserverade i en resultatutjämningsreserv för att kunna utjämna intäkter över en konjunkturscykel.

I budgeten beräknas att Linköping på grund av en gynnsam demografisk struktur ska betala netto 393 mnkr till kostnads- och LSS-utjämningen för år 2020 vilket motsvarar cirka 1,05 kronor i utdebitering.

För 2020 är skattesatsen oförändrad, 20,20 procent.

Förslag till ny kostnadsutjämning mellan Sveriges kommuner

Kostnadsutjämningsutredningen, och särskilda utredaren Håkan Sörman, lämnade den 1 oktober sitt slutbetänkande, ”Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting”, till regeringen. Utredaren har haft i uppdrag att överväga hur större samhällsförändringar fångas upp av det nuvarande kostnadsutjämningsystemet för kommuner och landsting, men också utreda möjligheter till förenklingar. Utredaren föreslår ett ikraftträdande 1 januari 2020. Utredaren har haft i uppdrag att se över den mellankommunala kostnadsutjämningen för kommuner och landsting. Detta innebär att det inte lämnats några förslag som berör inkomstutjämningen, strukturbidragen eller LSS-utjämnningen. I förslaget redovisas också ekonomiska konsekvenser för enskilda kommuner och landsting. Om förslaget antas innebär det för Linköping cirka 70 mnkr i ökad avgift till kostnadsutjämningen mellan Sveriges kommuner när införandebidraget upphört. Förslaget var ute på remiss till den 17 maj och därefter fattas beslut.

Finansnetto

I budgeten har avkastningen från långsiktiga placeringarna beräknats till ett genomsnitt på cirka 205 mnkr per år inklusive reavinster och återbäring från Kommuninvest. Intäkter från kommunens borgensåtagande avseende Stadshuskoncernens upplåning budgeteras till 30 mnkr. För pensionsmedelsplaceringarna budgeteras avkastning med sammanlagt 54 mnkr.

Sammanställning av budgeterade utdelningar från Linköpings Stadshus AB:

- Utdelningen med 30 mnkr för 2020. För år åren 2021-2023 är utdelningen också beräknad till 30 mnkr per år.
- Utdelning med 66 mnkr för 2020 vilket är en utökning med knappt 11 mnkr jämfört med 2019, 61 mnkr för 2021, 56 mnkr för 2022 och 55 mkr för 2023 som Linköpings Stadshus AB i sin tur kommer att erhålla som motsvarande koncernbidrag från AB Stångåstaden i bostadspolitiska medel, se nedan.

Ändrad redovisning av finansiella placeringar

Från och med 2019 gäller en ny kommunal redovisningslag som innebär att kommunens finansiella placeringar ska marknadsvärderas vid varje årsskifte vilket kommer att påverka finansnettot, därmed är den budgeterade avkastningen från de långsiktiga placeringarna osäker och svårare att beräkna än tidigare. Förändringen innebär även att det årliga resultatet från placeringarna kommer att variera mer än tidigare. Orealiserade förändringar av marknadsvärdet för kommunens finansiella placeringar kommer troligen att redovisas som jämförelsestörande poster i resultaträkningen då de avsevärt försämrar jämförelser över tiden samt med andra kommuner på grund av att även mindre förändringar i marknadsvärdet innebär stora belopp då Linköping har stora finansiella placeringar.

Bostadspolitiska medel/värdeöverföring från AB Stångåstaden

I budgeten för 2019 med plan för 2020-2023 som fullmäktige fastställde den 4 december budgeteras 55 mnkr som årlig utdelning från Linköpings Stadshus AB. Linköpings Stadshus kommer i sin tur att erhålla motsvarande koncernbidrag från AB Stångåstaden. Enligt lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag kan en värdeöverföring göras från ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag till ägaren under vissa givna förutsättningar. Utdelningen redovisas som en finansiell intäkt och ingår i det budgeterade finansnettot.

Linköpings kommun kommer i enlighet med lagen att använda utdelningen till åtgärder som främjar integration och social sammanhållning eller tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar. Nedanstående tabell redovisar planerade projekt 2019.

För år 2020 får nämnderna i uppdrag att i sina internbudgetar redovisa planerade insatser. Nämnderna ska återrapportera faktisk förbrukning av insatserna i delårsrapporter och verksamhetsberättelsen vid årets slut.

Planerade insatser bostadspolitiska medel, belopp mnkr per år	Budget 2019	Budget 2020
Brobyggare inkl. El Sistema	9,2	
Vräkningsförebyggande arbete	1,3	
Boendestöd	28,1	
Familjecentral	13,9	
Sommarverksamhet	0,5	
Sommarjobb	2,0	
Summa	55,0	65,75

Nämndernas internbudgetar

Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Kommunfullmäktige beslutade den 28 maj om budget för 2020 med plan för 2021-2023 med ekonomiska ramar för nämnderna. I internbudgetförslagen för 2020 med plan för 2021-2023 som nämnderna lämnar hösten 2019 redovisar nämnderna hur de planerar att arbeta under budgetperioden för att uppnå den politiska viljeinriktningen. Detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar.

Kommunen har en decentraliserad styrning och nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Förändringar av budget för 2020 med plan för åren 2021-2023

Den budget som fullmäktige fastställde den 4 december för åren 2019 med plan för 2020-2023 utgjorde grunden för nämndernas ekonomiska ramar för åren 2020-2022 och från början var ramen för år 2023 densamma som för år 2022. I den plan för åren 2020-2022 som fastställdes fanns ett ofördelat effektiviseringskrav som inarbetats i budgetförslaget.

Nämndernas ramar utökas med sammanlagt 68 mnkr 2020 utöver de 151 mnkr i politiska satsningar som ramarna utökades med i budget 2019 med plan för 2020-2022. Bildningsnämndens ram utökas med ytterligare 8 mnkr och samhällsbyggnadsnämndens med 12 mnkr.

Nämndernas ramar har även utökats för demografiska förändringar och räknats upp till 2020 års pris- och löneläge. För åren 2020-2023 finns kostnadsdämpande åtgärder så att det budgeterade resultatet är i balans. Verksamhetens nettokostnader har sammantaget ökat med 2,6 % jämfört med budget 2019.

Förändring av nämndernas ekonomiska ramar

Nämndernas ekonomiska ramar justeras jämfört med tidigare plan för 2020-2022 enligt nedan:

- Nämndernas ramar utökas med 66 mnkr för 2020, 69 mnkr 2021, 72 mnkr för 2022 och 75 mnkr för 2023.
- Därutöver utökas bildningsnämndens ram med 8,0 mnkr år 2020 och framåt för ökade behov samt elevökning inom gymnasiesärskolan. Samhällsbyggnadsnämndens ram utökas med 3,6 mnkr för 2020, 7,7 mnkr för 2021, 12,0 mnkr för 2022 och 2023 för driftkostnader för tillkommande ytor när staden växer. Samhällsbyggnadsnämndens ram utökas även med 8 mnkr till förvaltningen för att arbeta med ökat bostadsbyggande som tidigare har finansierats med statsbidraget "Byggbonus".
- De förändringar som fullmäktige beslutade om för 2019 har lagts in även för åren 2020-2022 förutom vad gäller arbetsmarknadsnämnden.
- I äldrenämndens, barn- och ungdomsnämndens samt bildningsnämndens ramar ingår 81 mnkr i utökning för demografiska förändringar vilket är 13,8 mnkr lägre än tidigare plan för 2020 på grund av att det är färre invånare i de aktuella åldersgrupperna enligt befolkningsprognosen från april 2019 än vad som beräknades i prognosen från april 2018.
- Nämndernas ramar för år 2020 och framåt har räknats upp till 2020 års pris- och löneläge med 2,5 procent för lönekomensation och 2,0 procent i priskomensation.
- Kommunstyrelsens resursmedel uppgår till 35 mnkr per år.
- Avtrappning av budgetposten "Intäkter enligt uppdrag" som är 100 mnkr 2019 till 50 mnkr för 2020 och därefter 0 mnkr.
- Kultur- och fritidsnämndens budgetram är minskad med 49 mnkr för 2022 och 15 mnkr för 2023 jämfört med den plan som kommunfullmäktige fastställde den 4 december på grund av att simhallen är beräknad med halvårseffekt för 2022 och därefter helårseffekt.

Kostnadsdämpande åtgärder

De kostnadsdämpande åtgärderna uppgår till 105 mnkr för 2020, 227 mnkr (ackumulerat) för 2021, 304 mnkr (ackumulerat) för 2022 och 377 mnkr (ackumulerat) för 2023. De fördelas dels generellt och dels riktat.

För 2020 fördelas 86 mnkr, för 2021 195 mnkr, för 2022 265 mnkr och för 2023 330 mnkr generellt mot alla nämnder. Av resterande riktas 7,5 mnkr per år mot kommunstyrelsen och 2,5 mnkr per år mot kultur- och fritidsnämnden. Barn- och ungdomsnämnden ram minskas med 9,5 mnkr för 2020, 21,7 mnkr för 2021, 29,4 mnkr för 2022 och 36,7 mnkr 2023 med hänvisning till att nettokostnaden för förskola, grundskola och fritidshem ligger över referenskostnaden (den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur). Därutöver justeras äldrenämndens ram med minus 25 mnkr för korrigerings av 2018 års basnivå för resursfördelning "demografi".

Sedan tidigare har kommunstyrelsens ram för 2019 och framåt sänkts med 12 mnkr och kultur- och fritidsnämndens med 5 mnkr.

De kostnadsdämpande åtgärderna ska i första hand inriktas mot:

- Verksamhetsutveckling/förändring
 - Administration
 - Organisation och arbetssätt
 - Digitalisering
 - Lokaler
 - Personal, bland annat minskad sjukfrånvaro och personalomsättning
- Taxor och avgifter
 - inklusive tomträttsavgifter
- Investeringar, driftkostnadspåverkan och konsekvenser av investeringar, ambition - kostnadsmedvetenhet

Majoritetens politiska satsningar

Belopp tkr	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunfullmäktige	0	0	0	
Kommunens revisorer	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	0	0	0	0
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0
Valnämnden	0	0	0	0
Äldrenämnden	10 000	12 000	14 000	16 000
Social- och omsorgsnämnden	8 500	9 500	12 500	15 500
Barn- och ungdomsnämnden	18 500	22 500	24 500	26 500
Bildningsnämnden	6 750	7 750	8 750	9 750
Kultur- och fritidsnämnden	3 000	3 000	3 000	3 000
Arbetsmarknadsnämnden	15 000	10 000	5 000	0
Samhällsbyggnadsnämnden	4 000	4 000	4 000	4 000
Exploatering	0	0	0	0
Bygg- och miljönämnden	0	0	0	0
Summa förändrade budgettramar för nämnderna	65 750	68 750	71 750	74 750

Investeringar

Kommunen styr i första hand på driftbudgeten och grundregeln är att nämnderna ska klara att finansiera ränta, avskrivning och driftkostnader för de investeringar som genomförs inom nämndens ram för driftbudgeten. Kommunens långsiktiga utrymme i driftbudgeten styr nivån på investeringarna och lokalförhyrningarna.

I samband med arbetet med internbudget 2020 tar nämnderna fram planer för de kommande 10 åren avseende investeringar och lokalförhyrningar med tillhörande driftskostnader. Syftet är att förbättra planering, prioritering och samordning med nämndernas lokalförsörjningsplaner på kort och lång sikt samt att i övrigt bedriva en långsiktig planering.

För år 2020 är investeringsramen 380 mnkr varav 65 mnkr är reserver. Investeringsnivån överstiger även för 2020 avskrivningarna som beräknas uppgå till 232 mnkr. Kommunen har hittills kunnat finansiera investeringarna utan att låna. I budgetförslaget föreslås att max 150 mnkr lånas under 2020 för att finansiera de investeringar som inte finansieras med avskrivningar.

Nämnderna har ibland behov av utökade investeringsramar under budgetåret. Kommunstyrelsen har därför en extra investeringsreserv på 15 mnkr som kan användas för att bevilja sådana utökade investeringsramar till nämnderna. Normalt ska nämnder och styrelser kunna inrymma utökade driftkostnader i form av räntor, avskrivningar och driftkostnader inom sin driftbudget för dessa investeringar. I undantagsfall kan kommunstyrelsen bevilja medel för att täcka utökade driftkostnader från sina resursmedel, men då påverkas även utrymmet i kommande års budgetar, varför detta bör tillämpas med stor restriktivitet.

Kommunen behöver en markreserv för att säkerställa framtida expansionsmöjligheter och för att få en snabbare och mer flexibel hantering. Reserven för strategiska markinköp uppgår till 50 mnkr per år.

Exploatering för bostäder och verksamheter

Exploateringsverksamheten budgeteras med ett överskott om 45 mnkr per år i budget 2020 med plan för 2021-2023.

Enligt den rutin som kommunstyrelsen fastställt avräknas intäkter mot kalkylerade kostnader så snart en tomt avyttrats. Det innebär att kostnader och intäkter redovisas fortlöpande.

Resultatet för exploateringsverksamheten varierar mellan åren då det ofta förekommer tidsförskjutningar av stora be-
lopp. Eftersom resultaten varierar mellan de olika exploateringsområdena avslutas de mot exploateringsverksamhetens egna kapital så att överskottsområden kan bidra till att finansiera underskottsområden. Exploateringsverksamhetens egna kapital uppgick i bokslut 2018 till 427 mnkr.

Utfallet netto för exploateringsprojektens likviditetspåverkan bör över tiden bli ett inkomstöverskott då projekten till allra största del redovisar ett överskott vid slutavräkning. Mellan åren kan stora skillnader uppstå mellan storleken på inkomster och utgifter. Projektkalkylerna för likviditetspåverkan visar ett samlat inkomstöverskott om totalt 32 mnkr för år 2020.

Resultaträkning för budget 2020 med plan för 2021-2023

	Bokslut	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp mnkr	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	2 036	1 750	1 895	1 930	1 965	2 000
Verksamhetens kostnader	-10 040	-10 511	-10 823	-11 085	-11 428	-11 755
Jämförelsestörande poster	-202					
Avskrivningar	-193	-215	-232	-238	-243	-248
Intäkter enl uppdrag		100	50	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-8 399	-8 876	-9 110	-9 393	-9 706	-10 002
Skatteintäkter	7 050	7 338	7 545	7 870	8 226	8 588
Generella statsbidrag och utjämning	823	865	983	964	924	888
Statsbidrag "Byggbonus"	39	35				
Kommunal fastighetsavgift	254	263	273	275	277	279
Summa skatteintäkter o utjämning	8 166	8 502	8 801	9 109	9 427	9 756
Finansiella intäkter	379	458	404	388	414	414
Finansiella kostnader	-120	-84	-95	-92	-111	-127
Jämförelsestörande poster	210					
Finansnetto	470	374	308	296	303	287
ÅRETS RESULTAT	237	0	0	12	24	40

Skatteintäkterna är beräknade enligt SKL:s prognos den 15 februari 2020.

Ett förslag till ny kostnadsutjämning mellan Sveriges kommuner har lämnats och utredaren föreslår ett ikraftträdande den 1 januari 2020. Om förslaget antas innebär det för Linköping cirka 70 mnkr i ökad avgift till kostnadsutjämningen mellan Sveriges kommuner när införandebidraget upphört.

Budgetramar för nämnderna 2020 med plan för 2021-2023

Belopp tkr	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunfullmäktige	13 722	13 499	13 370	13 270	13 572
Kommunens revisorer	5 340	5 232	5 199	5 160	5 308
Kommunstyrelsen	482 336	463 475	455 955	443 641	440 495
Överförmyndarnämnden	15 810	15 976	15 841	15 724	15 614
Valnämnden	2 462	203	219	3 871	216
Äldrenämnden	1 434 633	1 461 719	1 489 866	1 509 126	1 536 649
Social- och omsorgsnämnden	1 478 431	1 503 922	1 497 072	1 489 145	1 481 940
Barn- och ungdomsnämnden	3 428 079	3 537 469	3 540 141	3 534 659	3 537 273
Bildningsnämnden	800 164	844 872	862 009	876 726	879 146
Kultur- och fritidsnämnden	363 298	371 864	368 466	397 970	428 720
Arbetsmarknadsnämnden	381 886	411 929	382 875	375 008	367 323
Samhällsbyggnadsnämnden	443 362	466 312	462 908	464 468	461 260
Exploatering	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Bygg- och miljönämnden	60 607	61 601	61 322	60 872	60 451
Summa nämndernas nettoramar	8 865 130	9 113 073	9 110 243	9 144 642	9 182 967
Pensioner, exkl finansiella poster	13 077	616	4 455	-14 481	-29 728
Resursmedel	40 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Reserv för pris, lön o demografi	102 361	55 716	288 460	585 689	859 043
Intern finansiering, intern ränta	-44 788	-44 788	-44 788	-44 788	-44 788
Intäkter enligt uppdrag	-100 000	-50 000	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	8 875 780	9 109 617	9 393 370	9 706 062	10 002 494

Nämndernas ramar är beräknade i 2020 års löne- och prisnivå.

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar för budget 2020

	KF dec plan 2020	Alliansens förändrade ramar 2019 inlagda även 2020	Justering demografi ny bef april 2019 samt bas äldre nämnden	Generell minskning av ramar	Specifika verksamhetsförändringar	Specifika utökningar av ramarna	Politiska satsningar	Slutjustering pris och lön 2019 och uppräknig till 2020 års pris- och lönenivå	Budget 2020
Kommunfullmäktige	13 368			-127			0	258	13 499
Kommunens revisorer	5 174			-49			0	107	5 232
Kommunstyrelsen	472 235	-6 025		-4 431	-7 500		0	9 196	463 475
Överförmyndarnämnden	15 820			-150			0	306	15 976
Valnämnden	205			-2			0	0	203
Äldrenämnden	1 456 261	4 000	-27 656	-13 616			10 000	32 729	1 461 719
Social- och omsorgsnämnden	1 447 399	29 525		-14 037			8 500	32 535	1 503 922
Barn- och ungdomsnämnden	3 478 266	9 500	-6 082	-33 091	-9 500		18 500	79 876	3 537 469
Bildningsnämnden	815 221	9 000	-5 083	-7 861		8 000	6 750	18 845	844 872
Kultur- och fritidsnämnden	369 040	-2 000		-3 488	-2 500		3 000	7 812	371 864
Arbetsmarknadsnämnden	382 031	10 000		-3 726			15 000	8 624	411 929
Samhällsbyggnadsnämnden	444 127	1 000		-4 345		12 000	4 000	9 529	466 312
Exploatering	-30 000	-15 000					0	0	-45 000
Bygg- och miljönämnden	60 689			-577			0	1 489	61 601
Verksamhetens nettokostnader	8 929 836	40 000	-38 821	-85 500	-19 500	20 000	65 750	201 308	9 113 073

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar för plan 2021

	KF dec plan 2021	Alliansens förändrade ramar 2019 inlagda även 2021	Justering demografi ny bef april 2019 samt bas äldre nämnden	Generell minskning av ramar	Specifika verksamhetsförändringar	Specifika utökningar av ramarna	Politiska satsningar	Slutjustering pris och lön 2019 och uppräknig till 2020 års pris- och lönenivå	Plan 2021
Kommunfullmäktige	13 368			-288			0	289	13 370
Kommunens revisorer	5 174			-111			0	136	5 199
Kommunstyrelsen	468 900	-6 025		-9 962	-7 500		0	10 542	455 955
Överförmyndarnämnden	15 820			-340			0	361	15 841
Valnämnden	205			-4			0	18	219
Äldrenämnden	1 492 674	4 000	-27 352	-31 623			12 000	40 168	1 489 866
Social- och omsorgsnämnden	1 452 527	29 525		-31 897			9 500	37 417	1 497 072
Barn- och ungdomsnämnden	3 524 858	9 500	-16 682	-75 709	-21 700		22 500	97 375	3 540 141
Bildningsnämnden	838 518	9 000	-6 029	-18 279		8 000	7 750	23 049	862 009
Kultur- och fritidsnämnden	369 040	-2 000		-7 900	-2 500		3 000	8 825	368 466
Arbetsmarknadsnämnden	372 031			-8 007			10 000	8 851	382 875
Samhällsbyggnadsnämnden	442 688	1 000		-9 872		15 000	4 000	10 092	462 908
Exploatering	-30 000	-15 000					0	0	-45 000
Bygg- och miljönämnden	60 689			-1 306			0	1 939	61 322
Verksamhetens nettokostnader	9 026 492	30 000	-50 063	-195 300	-31 700	23 000	68 750	239 064	9 110 243

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar för plan 2022

	KF dec plan 2022	Alliansens förändrade ramar 2019 inlagda även 2022	Justering demografi ny bef april 2019 samt bas äldrenämnden	Generell minskning av ramar	Specifika verksamhetsförändringar	Specifika utökningar av ramarna samt justering för försening simhallen	Politiska satsningar	Slutjustering pris och lön 2019 och uppräknig till 2020 års pris- och lönenivå	Plan 2022
Kommunfullmäktige	13 368			-385			0	287	13 270
Kommunens revisorer	5 174			-149			0	135	5 160
Kommunstyrelsen	459 957	-6 025		-13 063	-7 500		0	10 272	443 641
Överförmyndarnämnden	15 820			-455			0	359	15 724
Valnämnden	3 879			-112			0	104	3 871
Äldrenämnden	1 521 386	4 000	-27 753	-43 109			14 000	40 603	1 509 126
Social- och omsorgsnämnden	1 452 527	29 525		-42 649			12 500	37 243	1 489 145
Barn- och ungdomsnämnden	3 561 922	9 500	-26 815	-102 296	-29 400		24 500	97 248	3 534 659
Bildningsnämnden	860 884	9 000	-8 199	-25 090		8 000	8 750	23 381	876 726
Kultur- och fritidsnämnden	450 500	-2 000		-11 497	-2 500	-49 000	3 000	9 466	397 970
Arbetsmarknadsnämnden	372 031			-10 706			5 000	8 683	375 008
Samhällsbyggnadsnämnden	442 688	1 000		-13 344		20 000	4 000	10 124	464 468
Exploatering	-30 000	-15 000					0	0	-45 000
Bygg- och miljönämnden	60 689			-1 746			0	1 929	60 872
Verksamhetens nettokostnader	9 190 825	30 000	-62 767	-264 600	-39 400	-21 000	71 750	239 834	9 144 642

Specifikation av förändringar av nämndernas ramar för plan 2023

	KF dec plan 2022 inkl Alliansens förändrade ramar 2019	Justering demografi ny bef april 2019 samt bas äldre nämnden	Förslag minskade ramar, generell	Generell minskning av ramar	Specifika utökningar av ramarna samt justering för försening simhallen	Politiska satsningar	Slutjustering pris och lön 2019 och uppräknig till 2020 års pris- och lönenivå	Plan 2023
Kommunfullmäktige	13 368			-490	400	0	294	13 572
Kommunens revisorer	5 174			-191	186	0	139	5 308
Kommunstyrelsen	453 932		-16 140	-7 500		0	10 203	440 495
Överförmyndarnämnden	15 820		-562			0	356	15 614
Valnämnden	3 879		-7		-3 674	0	18	216
Äldrenämnden	1 525 386	8 581	-54 542			16 000	41 224	1 536 649
Social- och omsorgsnämnden	1 482 052		-52 696			15 500	37 084	1 481 940
Barn- och ungdomsnämnden	3 571 422	5 940	-127 197	-36 700		26 500	97 308	3 537 273
Bildningsnämnden	869 884	-735	-31 188		8 000	9 750	23 435	879 146
Kultur- och fritidsnämnden	448 500		-15 414	-2 500	-15 000	3 000	10 134	428 720
Arbetsmarknadsnämnden	372 031		-13 228			0	8 520	367 323
Samhällsbyggnadsnämnden	443 688		-16 487		20 000	4 000	10 059	461 260
Exploatering	-45 000					0	0	-45 000
Bygg- och miljönämnden	60 689		-2 158			0	1 920	60 451
Verksamhetens nettokostnader	9 220 825	13 786	-330 300	-46 700	9 912	74 750	240 694	9 182 967

Investeringsramar för budget 2020 med plan för 2021-2023

Belopp tkr	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunfullmäktige	0	0	0	0
Kommunens revisorer	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	109 650	109 450	109 450	109 450
<i>varav tidigare utförarnämnden</i>	<i>42 800</i>	<i>42 800</i>	<i>42 800</i>	<i>42 800</i>
<i>varav investeringsreserv</i>	<i>15 000</i>	<i>15 000</i>	<i>15 000</i>	<i>15 000</i>
<i>varav reserv för strategiska markförvärv</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0
Valnämnden	0	0	0	0
Äldrenämnden	1 000	1 000	1 000	1 000
Social- och omsorgsnämnd	800	800	800	800
Barn- och ungdomsnämnden	21 400	21 400	21 400	21 400
Bildningsnämnden	11 050	13 962	13 962	13 962
Kultur- och fritidsnämnden	2 350	10 750	2 750	2 750
Arbetsmarknadsnämnden	250	250	250	250
Samhällsbyggnadsnämnden	233 400	255 500	255 500	255 500
Bygg- och miljönämnden	500	500	500	500
Summa investeringsramar	380 400	413 612	405 612	405 612

Tillkommande driftkostnader med anledning av investeringarna måste inrymmas inom det samlade ekonomiska utrymmet i resultaträkningen.

